

GŁOS NARODU

Nr. 234. — ROK XLII.

S R O D A

28 SIERPNIA 1935.

REDAKCJA, ADMINISTRACJA I Drukarnia, KRAKÓW, UL. ŚW. KRZYŻA 11
KONTO P. K. O. WARSZAWA NR. 140.955. — KONTO P. K. O. KRAKÓW, NR. 401.099.

Předpłata wynosi:

Miesięcznie . . . . .

W Krakowie

z n. pocztowym bez odroczenia

Na całym obszarze Państwa polsk.

z przesyłką pocztową

Zagranicą.

5. — zł. 4.50 zł. 5. — zł. 8. — zł.

TELEFONY: REDAKCJA Nr. 101-90. ADMINISTRACJA Nr. 133-44. Drukarnia Nr. 133-44 i 144-06

Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń
ale zwraca i nie honoruje, listów
nieopłaconych nie przyjmuje.

Za każdą zmianę adresu dopłata 50 gr.

Redakcja przyjmuje strony
od godziny 11. do 13.

Rząd Moskwy w potrzasku. Pośpiech w portach angielskich

Trzeba z pełnym uznaniem przyjąć do wiadomości prawdziwie męski i rozumny protest rządu Stanów Zjednoczonych przeciw popieraniu komunizmu na terenie Stanów przez rząd (!) Rosji sowieckiej. Jest to — zdaje się — pierwszy tego rodzaju protest w historii stosunków świata do Bolszewji. A w każdym razie pierwsze wystąpienie stawiające drażliwą sprawę w pełnym świetle.

„ALIBI“ MOSKWI. — Dotychczas panował stan taki, że rząd moskiewski strzegł się jawnych (!) stosunków z partiami komunistycznymi Europy i Ameryki zgrupowanymi w „Kominternie“. Stwarzał w ten sposób wygodne dla siebie „alibi“, które doświadczone wygał życiowy z powieści „Dickensa, Sam Weller, uważał za „najlepszy kruczek sądowy“. Gdy bowiem gdzieś w Londynie, lub w Paryżu komuniści odważyli się na jakiś wyczyn rewolucyjny, a rząd francuski lub angielski skarżył się z tego powodu w Moskwie, wówczas p. Litwinow rozkładał ręce „bezdolny“ i zapewniał: — nasz rząd nie tu nie może zrobić, — nie mamy wpływu na Komintern, partia i rząd idą swoimi drogami.

Tak wszystkie „demarches“ Londynu i Paryża kończyły się fiaskiem. Rząd moskiewski wymawiał się swoim „alibi“, Komintern robił dalej swoje, a rządy europejskie były bezsilne w stosunku do partii komunistycznej, choć było tajemnicą Poliszynela, że ta partia bierze i pieniądze i dyktetywy z Moskwy, właśnie od p. Litwinowa, względnie od p. Stalina. Z tem się zresztą nie talli n. p. francuscy komuniści. Ich organ „Humanite“ codziennie zapewnia, że „ojczyzna“ francuskich komunistów jest — nie Francja (!), lecz — Rosja sowiecka. Jak „ojczyzna“, to ojczyzna. Bierze się z niej wszystko. I rozkazy i pieniądze.

Rząd francuski był tak dalece bezradny, że zawierając niedawno sojusz z Rosją nawet sobie nie zastrzegł u „zaprzyjaźnionego“ rządu moskiewskiego, by nie popierał francuskich Komunistów. To też doczekał się zapłaty za tę wersalską grzeczność. Mamy na myśli rozruchy Komunistyczne w Breście i Tulonie, które — jak to dziś wiadomo — były wywołane przez Moskwę.

PRZYZNAJĄC STANÓW ZJEDN. — Inną taktykę zastosował Waszyngton, jak się dowiadujemy z ostatniego protestu wręconego przez ambas. Burlitta kierownikowi Min. S. Z. w Moskwie, p. Krestinskiemu. Protestując bowiem przeciw knowaniom Komunistów w Stanach Zjedn. powołuje się na art. 4 umowy zawartej w d. 16. XI. 1933. przez rządy Rosji i Stanów. — mianowicie na zobowiązanie się rządu Moskwy, że nie będzie pozwalał na tworzenie się w Stanach organizacji (oczywiście Komunistycznej), któreby zmierzały do obalenia istniejącego porządku politycznego lub społecznego.

Z tego protestu dowiadujemy się rzeczy prawdziwie nowej i sensacyjnej. Dowiadujemy się, że rząd moskiewski, wbrew dotychczasowej swojej taktyce („alibi“), zobowiązał się wobec Waszyngtonu, że nie będzie pozwalał na tworzenie partii komunistycznej na terenie Stanów Zjedn. i że nie będzie jej popierał. „Sensacja“ polega na tem, że przyjmując takie zobowiązanie rząd bolszewicki zidentyfikował się najzupełniej z Kominternem, w ten sposób pośrednio potępił swoją dotychczasową taktykę, i mimowoli ujawnił jej nieszczerść.

P. STALIN NA KONGRESIE KOMINTERNU. — Powodem i okazją do wystąpienia Waszyngtonu z protestem wobec rządu Rosji był ostatni kongres Kominternu w Moskwie. Był to kongres partii komunistycznych. Oficjalnie rząd moskiewski nie brał w nim udziału. Ale udział czynny brał za to

p. Stalin. P. Stalin, który oficjalnie jest tylko sekretarzem partii komunistycznej Rosji, nie żadnym ministrem, nie komisarzem, — ale faktycznie jest dyktatorem w Rosji, lub „wodem narodów Związku Sowieckiego“ (według określenia przyjętego w prasie komunistycznej).

Kongres ten uchwalił m. in.

„przywrócenie jednolitości dążeń rewolucyjnych proletariatu celem obalenia kapitalistycznego ustroju społecznego na całym świecie“.

Oczyli — jak trafnie zauważa p. Miedziński w „Gazecie Polskiej“ — rozpętanie wojny domowej we wszystkich krajach, które w liczbie 65 były reprezentowane na kongresie. Kraje te przyjęły w milczeniu do wiadomości tę groźną zapowiedź rzuconą przez kongres w obecności właściwego władcy Rosji, p. Stalina. Jeden tylko Waszyngton postąpił inaczej.

Uważając mianowicie, że Komintern, a Stalin, — że kongres Kominternu, a rząd Rosji sowieckiej, to — jedno, zaprotestował energicznie wobec rządu (!) Rosji przeciw uchwałom kongresu Kominternu. A równocześnie zagroził „najpoważniejszymi konsekwencjami“, gdyby rząd (!) sowiecki „nie mógł lub nie chciał zastosować odpowiednich środków“ w stosunku do komunistycznej partii w Ameryce.

W POTRZASKU. W ten sposób Moskwa znalazła się w potrzasku, który zrasną sama otworzyła. Cóż bowiem teraz może powiedzieć na protest Waszyngtonu? Że „nie ma wpływu“ na działalność Kominternu, względnie partii komunistycznej w Stanach? Ale przecież podpisując w r. 1933. przytoczone wyżej zobowiązanie przyznała pośrednio, że rząd (!) rosyjski może wpływać na działalność partii komunistycznej w Ameryce, a nawet nie dopuścić do jej założenia!

Cóż może powiedzieć więcej? Może jeszcze powiedzieć, że — Stalin nie jest „komisarzem“, nie jest członkiem rządu, bo jest tylko sekretarzem partii rosyjskiej. I znów ma rację p. Miedziński, gdy w „Gazecie Polskiej“ zamosi prośbę do publicystów sowieckich, by

„zaniechali prób tłumaczenia nam, że p. Stalin, dyktator ZSRR, z woli jego narodów, i p. Stalin, uczestnik ostatnich obrad i członek władz Kominternu, są to dwie osoby różne; że p. Litwinow, jako minister spraw zagranicznych ZSRR, posiada mistyczną właściwość stawiania się zgola inną osobą, gdy zdejmuje genewski cylinder i nakłada mięką moskiewską czapeczkę“.

Nikt bowiem nie będzie już brał na serio tych wyjaśnień, tego „alibi“, tego darn szczęśliwego rozdawania się jaźni p. p. Stalina i Litwinowa.

A może jednak Moskwa dalej zechce grać swoją nieszczerą grę. Jeśli ją jednak dalej grać zechce, to może ją spotkać duża nieprzyjemność: zerwanie umowy z r. 1933. Podobno zerwania domaga się znaczna część parlamentu, a nawet i robotnicze organizacje. Prasa niemiecka donosi, że prezes centralnej organizacji zawodowej w Stanach Zjedn., William Green, wypowiedział się za zerwaniem stosunków z sowietami, o ile nie zaprzestaną agitacji komunistycznej. I to nie jest niemożliwe, jeśli się zważy, że — jak pisał „New York Times“ — Ameryka „nie zrobiła interesu gospodarczego“, zbliżając się do Rosji. W krainie dolara decydującą rolę gra — interes.

W ten sposób Rosja bolszewicka złapała się w potrzask, który sama zastawiła. Będzie jej trudno z niego się uwolnić!

W. Z.

Paryż (PAT). Havas donosi z Londynu: Do ministra lotnictwa zwrócono się zapytaniem, czy lotnicy wojskowi mają udać się w przyszłym tygodniu na Malte i do Adenu wraz z kontyngentami wojsk, które otrzymały rozkaz udania się do tych miejscowości. Minister

odpowiedział, że nie ma w tej sprawie nic do zakomunikowania. Możliwe jest jednak, że wraz ze sprzętem wojennym, który ładuje się w Southampton będą załadowane działa przeciwlotnicze, reflektory i t. p.

—00—

Także włoskie transporty wojskowe nie ustają.

Neapol (Tel.). Parowiec „Lazario Sauro“ wypłynął do Massaua z 80 oficerami i 1400 żołnierzami. Na pokładzie znajduje się gen. Della Rocca, który udaje się do Somali jako ochotnik, aby spotkać się ze swym synem porucznikiem.

Wypłynął też wczoraj parowiec „Ircania“, wioząc samoloty bombardujące i wywiadowcze. Dwa parowca odpłyną dziś, a trzy jutro.

HINDUSI PRZECIW WŁOCHOM.

Londyn (PAT). Reuter donosi z Adenu, że w Massaua (Erytrea) władze włoskie aresztowały 5 Hindusów obywateli brytyjskich za to, iż jakoby wysłali do Adenu depezę, w której polecają swoim towarzyszom przerwanie wysyłki towarów do Erytrei.

—000—

Abisynia ma prawo do swej obrony.

Londyn (PAT). „News Chronicle“ występuje dziś z żądaniem zniesienia zakazu wywozu broni do Abisynji. „Od czwartku — pisze dziennik — zaszyły wypadki, które zdają się wskazywać, że porozumienie jest już dzisiaj niemożliwe. Z każdym dniem staje się coraz bardziej jawnym, że Mussolini jest zupełnie zdecydowany wtargnąć do Abisynji we wrześniu i podczas gdy Abisynijczycy odmawiają się pra-

wa zakupu broni, Włochy zbroją się od stóp do głów. Logicznie biorąc, Włochy nie będą miały prawa się skarżyć, jeśli wzięwszy pod uwagę ich nieukrywany zamiar wtargnięcia do Abisynji, że chcemy wypełnić zobowiązania podpisane przez nas traktatu, upoważniające Abisynję do zakupu broni koniecznej dla jej obrony.“

—000—

Lekceważące oświadczenie przedstawiciela Sowietów.

Zamiast usprawiedliwienia się oskarża Amerykę.

Waszyngton (PAT). W związku ze złożonym przez departament Stanu protestem przeciwko przemówieniom, wygłoszonym na kongresie Kominternu w Moskwie, ambasador sowiecki Trojanowski oświadczył, że słowa wy-

powiedziane w Moskwie, są bez żadnego znaczenia w porównaniu z nieustającą propagandą antysowiecką, prowadzoną w Stanach Zjedn. Trojanowski zapowiedział, iż rząd Z. S. S. R. odpowie na notę departamentu stanu.

Zamysły kolonizacyjne Japonii.

Londyn (PAT). „Daily Herald“ donosi, że rząd japoński zamierza wysłać rokowania dyplomatyczne z Wielką Brytanią, Holandją i innemi państwami, celem uzyskania przywilejów emigracyjnych na niektóre wyspy Pacyfiku dla kilku milionów Japończyków. Posiadłości Wielkiej Brytanji, jak Fidzi, Samoa i Nowa Gwinea, jak również Borneo w Indiach holenderskich stanowią główne punkty, gdzie Japończycy pragnęliby móc wysłać swych kolonistów. „Daily Herald“ podejrzewa japońskich ministrów wojny i marynarki, iż powzięli ten projekt, gdyż „zdali sobie sprawę, jakie znaczenie strategiczne mieć może istnienie silnych kolonii japońskich w samym sercu posiadłości innych państw“.

skich udzieliła kopalniom węgla w Chinach pożyczki w sumie 10 milionów dolarów, gwarantowanej przez ministerstwo przemysłu i zaopiekowanej na kopalniach. Kapitał pożyczony na 6 do 8 procent na 30 lat.

Dziennik wyraża przypuszczenie, że rząd tokijski okazałby się prawdopodobnie bardziej pojednawczym w kwestiach morskich, gdyby miał pewność uwzględnienia swych potrzeb w zakresie emigracji.

POŻYCZKA ANGIELSKA DLA CHIN.

Szanghaj (PAT). Grupa finansistów angielskich

Misjonarze opuszczają Abisynję.

Addis - Abeba (PAT). Oddziały gwardji abisynskiej rozstrzeliły wzmocnioną ochronę na stacji Diredawa na linii Dżibuti—Addis-Abeba. — W międzyczasie Włosi tłumnie

opuszczają stolicę. W dniu dzisiejszym odjechał do Dżibuti wielki transport uchodźców wśród których znajdowało się wielu misjonarzy. (Sprawę tę omówiliśmy szczegółowo w dniu wczorajszym. — Uw. Red.).

—00000—

Kupuj tylko w Drogerii im. św. Teresy

STEFANA HYŁY
KRAKÓW, UL. WISŁNA 6.

mydła, kremy, perfumy, wody kolońskie
kosmetyki, gąbki, galanteria toaletowa
ziola, chemikalia i t. d.

Towar w wielkim wyborze najlepszej jakości.

Ceny niskie.

Ceny niskie.

O czym piszą inni?.. Co niepokoi Hiszpanie i Portugalję?

Nie wlece wyborecz, tylko „poranki”.

Wspominaliśmy już, że na terenie Warszawy, kandydaci poselscy dają się poznać wyborcom nie na wiecach (bo te są zakazane przez p. premiera Sławka), ale na koncertach i porankach artystycznych, które w tym celu urządzają. „Warszawski Dziennik Narodowy” zdaje sprawę z „Poranku kulturalno-artystycznego”, który urządził kandydat, p. Stępczyński, redaktor „Kurjera Porannego”.

„Duża sala żydowskiego kina „Ton” przy ul. Puławskiego — czytamy — świeciła pustkami. Zato przed wejściem i w hallu skonsygnowano duży oddział policji. Przed kinem zaś krążyły patroli konne... Wystąpił p. Stępczyński. Siłił się na dowcip, uśmiechał się, słowem starał się zaprezentować z jaknajlepszej strony. Próbował też w sercach słuchaczy wzbudzić litość, mówiąc o swojej proletariackiej doli”.

Potem dyskusja. Znalazło się paru ludzi, którzy krytykowali ordynację wyborczą. W odpowiedzi p. Stępczyński zaczął „kręcić”. Zakrzyczano go: „Nie bujać”.

„P. Stępczyński speszony do najwyższego stopnia powiedział w końcu z rezygnacją: „Jeżeli nowa konstytucja i ordynacja jest zła, to się ją zmieni”. Wywołało to na sali salwę huraganowego śmiechu, wobec czego przewodniczący zamknął zebranie”.

Zamiast zamykać zebranie przewodniczący powinien był sprowadzić jazzband. Efekt byłby znakomity. P. Stępczyński wyszedłby jako triumfator.

Młodzi oskarżają starszych z N. P. R.

Organ młodzieży N. P. R., „Demokrata” (Toruń) rozprawia się z trzema b. posłami N. P. R. (p. p. Chądzyńskim, Jankowskim i Pełowskiem), którzy występując z N. P. R. podali do prasy oświadczenie, że młodzież N. P. R. (stow. „Jedność”) zwalczała ich „niekiedy” (!) i z tego powodu usuwają się z partii... „Demokrata” przyznaje, że młodzież N. P. R. zwalczała ich, ale w sposób lojalny, na zebraniach. Następnie podaje powody tej walki... Stwierdziwszy, że prości robotnicy byli ofiarni na rzecz partii, pisze:

„Wyście panowie nawet fundusz wyborczy stronnictwa, powstały ze składek poselskich i senatorskich przy końcu kadencji piętego Sejmu uchwalili rozebrać między siebie (wypadło po blisko 2500 zł. na głowę poselską i senatorską)”

Dalej młodzi piszą w „Demokracie”, dla czego poszli za posłem Popielem, a nie za tymi trzema rozłamowcami.

„Mielśmy — pytają — za swego patrona wybrać b. ministra Pełowskiego, tego z nieprawdopodobnego zdarzenia członka narodowej i robotniczej partii, wysługującego się łódzkiemu żydom i właściciela majątności Zielona w pow. mławskim, gdzie robotników się gnębi i nie wypłaca regularnie zarobków.”

Miałże być naszym ideałem p. Chądzyński, który w maju 1926, jako ówczesny minister kolei przez swe niedołęstwo i niezdecydowanie walczył przyczynił się do zwycięstwa, robiących zamach, a który uciekł z otoczenia b. prezydenta Wojciechowskiego, kiedy ten wraz z członkami rządu szedł z Belwederu do Wilanowa i skrył się u krawcowej swej żony na ul. Robrat?”

„Hej, Ojczyzno, spij spokojnie...”

Lwowski organ B. B., „Reduta”, nie jest zadowolony z obecnego stanu sanacji. Zwalcza napływowe elementy, „czwartą brygadę”. I to nawet wierszem. W ostatnim n. p. numerze podaje taką piosenkę śpiewaną we Lwowie podobno przez legionistów:

„Hej, Ojczyzno, spij spokojnie skoro nowych synów masz, co Cię dziś obsiedli rojnie i w potrzebie doją wraz.

My do wojny i do blizny, dla nich splendor, ranga, zysk, ciągną soki z tej Ojczyzny, aż im legun nie da w pysk.

Tak nam każe nasz Walery bandę pędzić do cholery w zęby wetknąć dwudziestaka, pod siedzenie dać kopniaka”.

Niemcy za B. B.

Katowicka „Polonia” donosi: „Organ Zrzeszenia Niemieckiego w Polsce „Deutsche Rundschau”, wychodzący w Bydgoszczy, donosi, że zarząd Zrzeszenia Niemieckiego, działającego wyłącznie na terenie Pomorza i Wielkopolski, postanowił wobec braku własnego kandydata do ciał

W ciągu ubiegłego tygodnia dwukrotnie podawaliśmy doniesienia o pewnych przesunięciach wojsk hiszpańskich w sąsiedztwie Gibraltaru; wiadomym jest również, że konflikt abisyński-włoski znajduje bardzo żywe echo w Portugalji.

Jakie są tego przyczyny i z czym ewentualnie należy się liczyć, jeżeli istotnie dojdzie do rozgrywki wojennej w Afryce?

Otóż konflikt abisyński-włoski niepokoi oba państwa półwyspu pirenejskiego w jednakowym stopniu, ale z przyczyn odmiennych. Wedle oświadczenia hiszpańskiego ministra spraw wojsk. Gil Roblesa przesunięcia wojskowe, dokonane tam świeżo w sposób dosyć nagły w obszarze Gibraltaru i wysp Balearskich, są jakoby realizacją dawniej postanowionego planu reorganizacyjnego. Nie doniesiono oczywiście, na czym on polega, ale jasnym jest, że zmierza do

WZMOCNIENIA BEZPIECZEŃSTWA HISZPANJI NA MORZU ŚRÓDZIEMNEM.

a zarazem do utrwalenia jej neutralności, która jest integralnym punktem jej polityki zagranicznej od całych dziesięcioleci. Rosnące w naszych oczach rozbieżności między Anglią a Włochami wywołały atoli w Hiszpanji obawę, iż może się ona stać terenem rozgrywki między temi dwiema siłami tak, jak jeszcze przed rokiem istniało niebezpieczeństwo wciągnięcia jej w antagonizm włosko-francuski.

Od przeszło 100 lat Hiszpanja znajduje się w sferze wpływów Anglii, której życzliwość ceni bardzo wysoko, a której pozycję na Morzu Śródziemnym uważa wogóle za oś polityki śródziemnomorskiej. Ta oś może się atoli teraz znaleźć albo w linii ataku (ze strony Włoch), albo też Anglia może uznać za właściwe w sposób bardziej wyraźny zaznaczyć swą obecność na linii Gibraltar — Malta — Suez. W obu wypadkach neutralność Hiszpanji może być wystawiona na niebezpieczną próbę. Związczą, że w Hiszpanji nie brak także sympatyków Włoch, a głównie ustroju faszystowskiego. Dokonane śpiesznie wzmocnienie załóg w portowych miastach i w obszarze sąsiadującym z cieśniną Gibraltarską ma zatem oznaczać, że Hiszpanja zdecydowana jest czynnie bronić swej neutralności. Pytanie tylko, jak to będzie zrozumiane w Londynie?

Inne powody do niepokoju ma natomiast Portugalja.

Ona także jest tradycyjnie przyjazna Anglii, a w jej obecnym konflikcie z Włochami usiłuje wpływać łagodząco. W Lizbonie wiadomym jest jednak, iż istnieje koncepcja, by zamiast Abisynja

odszkodować Włochy kolonjami portugalskimi.

Których obszar wynosi przeszło 2 milj. km. kw. Koncepcja ta jest oczywiście dla Portugalji nie do przyjęcia; oświadczenie ministra

ustawodawczych brać mimo to udział w wyborach i wezwano Niemców do oddania swych głosów na rzecz kandydatów z obozu Bezpartyjnego Bloku Współpracy z rządem (Bebe). Zarząd Zrzeszenia niemieckiego w związku z tem wyjaśnia, że uchwała ta zapadła po przeprowadzeniu ponownych rozmów przedstawicieli Zrzeszenia niemieckiego z przedstawicielami rządu centralnego w Warszawie”.

Sklepiki szkolne.

„Nowy Dziennik” (żydowski) wzywa kuratoria do likwidowania sklepików uczniowskich po szkołach.

„Sklepiki szkolne — pisze — stały się groźnym konkurentem drobnych kupców i prawie że w zupełności wyjęły handel przyborami szkolnymi z rąk kupców. Rzecz zupełnie zrozumiała. Po pierwsze sklepiki szkolne nie płacą podatków, a zatem są zdolne do konkurencji, a powtóre młodzież szkolna, chcąc niechcąc, musi kupować w sklepikach szkolnych. Niema wprawdzie t. zw. „przymusu”, ale skoro nauczycielstwo ma interes w utrzymywaniu sklepików, jest rzeczą zrozumiałą, że trzeba odważnego ucznia, by zaopatrzył się w przybory szkolne poza sklepikiem szkolnym. Uczeń kupuje w prywatnych sklepach tylko drobnostki, strzegąc się przed drugim uczniem”.

Sklepiki szkolne niewątpliwie odbierają część klienteli kupcom, także chrześcijańskim. Ci jednak rozumieją, że instytucja tych sklepików jest pożyteczna; zbliża młodzież do handlu i przyzwyczaja ich do omijania sklepów żydowskich. O to właśnie „Nowemu Dziennikowi” chodzi!

spraw zagr. Monteiro jest pod tym względem zupełnie jasne, ale sam fakt puszczenia takiej pogłoski w obieg musi być uważany za rzecz bardzo niepokojącą.

Jest jednak także inny powód... Na wypadek starcia zbrojnego Włoch z Abisynją, Portugalja widzi w konkretnej formie „czarne niebezpieczeństwo”, a mianowicie rewoltę tubylców afrykańskich, której nie spro-

stają jej słabe załogi macierzyste. Już dzisiaj zwłaszcza w Mozambiku czarni obywatele portugalscy powtarzają głośno hasło Negusa abisyńskiego: „Barwa naszej skóry jest naszym sztandarem”, w związku z czem dochodzi w tej kolonii podobnie jak w Angoli do tumultów, które załogi białych Portugalczyków tylko z trudem opanowują.

Niepokoje się przeto Hiszpanja o swą neutralność, a Portugalja o kolonie zamorskie, które stanowią o jej bycie.

(ab.)

Nawrót do demokracji.

Nowe, „autorytatywne”, kierunki, jak: faszyzm, bolszewizm i hitlerizm — skazały demokrację na śmierć. W Bolszewii słowo: demokracja — było potępione na równi z kapitalizmem; w miejsce demokracji Lenin stawiał dyktaturę proletariatu... We Włoszech faszystowskich nie było bardziej znieważenia demokracji, jak „demo-liberalizm”... Podobnie w Niemczech Hitlera wszyscy liderzy przeciwstawiali demokracji wojennej — narodowy socjalizm.

Obecnie we wszystkich tych krajach zaczyna się pewien odwrót z zajętych stanowisk, przynajmniej odwrót w dziedzinie frazesu... Na ostatnim kongresie kominternu w Moskwie mówiono wiele o „demokracji” i to — wbrew Leninowi — w sensie przychylnym... W roku ubiegłym Mussolini mówił o ustroju faszystowskim nazwał go „demokracją zorganizowaną” (w przeciwstwie do niezorganizowanej demokracji lat przedfaszystowskich)... Podobny prąd ujawnia się w Niemczech. A reprezentuje go nie kto inny, tylko sam p. min. Goebbels.

Oto bowiem, przemawiając na kongresie

dla prawa karnego w Berlinie na temat przemian ustrojowych w III Rzeszy, powiedział p. Goebbels, że — narodowy socjalizm jest bardziej demokratycznym ruchem, niż partje, które zniszczył.

„Jeśli — mówił — sens demokracji polega na tem, by prowadzić narody i wskazywać im drogę ku pracy i pokojowi, to jestem przekonany, że w Niemczech jest ta prawdziwa demokracja... I myśmy tę prawdziwie nowoczesną demokrację położyli jako fundament pod ustrój III Rzeszy... Jest to „arystokratyczna demokracja”.

Oczywiście mało przywiązujemy wagę do tego oświadczenia, które p. min. Goebbels złożył głównie dla skaptowania sobie opinii zagranicznych gości. Jest ono jednak znamienne. Dowodzi, że w pojęciu: „demokracja” jest coś pociągającego i że „demokracja” stanowi tak dalece istotę życia współczesnego, iż nawet tak antydemokratyczne ruchy, jak narodowy socjalizm, nie mogą się wyzwolić z pod wpływu tego przekonania.

—000—

Masoneria i Bolszewja.

Opinie Francji intryguje pytanie: jakie jest źródło wstrząsów społecznych, a w szczególności ostatniej rewolty komunistycznej w portowych miastach francuskich? Okazuje się, że zaburzenia wybuchały równocześnie w kilku miejscach a taktyka i hasła rewoltowanych mas były wszędzie jednakowe. Powstaje pytanie: skąd wyszły nakazy rewolty? Czy Moskwa przygotowała te ruchy, czy może działały tu ukryte sprężyny lokalne?..

Obecnie szereg pism francuskich wiąże tę rewoltę komunistyczną w portach francuskich i ustawiczne szerzenie niepokoju w masach z najnowszą taktyką masonerii, która jakoby postanowiła działać wspólnie z Moskwą.

W ostatnim numerze „La Revue Hebdomadaire” w artykule „La Maçonnerie Communicante”, publicysta paryski F. de Grix wyraźnie oskarża „Grand Orient” o związek z Sowietami. Pisze on: „W ostatnich czasach łoże we Francji zrozumiało, że dźwignią rewolucyjnego radykalizmu przestał być socjalizm, który jako doktryna i Francji”.

jako środek do osiągnięcia władzy okazał się przedawniony i przeżyty (perimée et dépassée). Masoneria więc zdecydowała się użyć do swych celów komunizm”.

Te samą myśl rozwija w ostatnim swym numerze czasopismo francuskie „La Libre Parole” w artykule „Loges et Soviets”: „Nie możemy — woła autor artykułu — ignorować dalej tego współdziałania, jakie istnieje pomiędzy łożami a sowietami we Francji. Te dwie organizacje: masoneria i komunizm już się dziś radują na myśl o tym łupie „jaki im przygotowano” (joyeux de la curee ou'on leur prepara).

A paryskie pismo „La Nation” w artykule: „Moscou et la Finance Internationale” wprost oskarża masonerię o zdradę wobec Francji, pisząc: „W związku z ostatnimi wypadkami w Brest wysuwano nazwisko masona Dumoulin, należącego do najwyższych szczebli tajnej hierarchji (Chevalier Rose-Croix), ale tu nie chodzi o jednego tylko człowieka, lecz o całą tę instytucję obecnie popełniającą wyraźną zdradę wobec Francji”.

Gen. Januszajtis na widowni.

Z lwowskiej „Reduty” (B. B.) dowiadujemy się o emocjach, które przeżywał niedawno Związek Osadników powiatu krzemienieckiego.

Mianowicie na walnem zebraniu w lipcu b. r. prezesem zarządu powiatowego wybrano gen. Januszajtisa. — Władze naczelne Związku jednak nie uznały tego wyboru. W sierpniu odbyło się wobec tego drugie walne zebranie. „Z ramienia zarządu Zw. Osadników — pisze „Reduta” — na zjazd przybył wiceprezes p. Abram i poseł Kamiński. Przed wyborami poseł Kamiński złożył w imieniu zarządu głównego oświadczenie, stwierdzając, że wybór gen. Januszajtisa na stanowisko prezesa powiatowego nie mógł i nie będzie mógł być zatwierdzony ze względu na to, że gen. Januszajtis jest czynnie zaangażowany w pracach stronnictwa

opozycyjnego, a tem samem nie może reprezentować organizacji, która w całości stoi na gruncie współpracy z Rządem.

Wobec demagogicznych (!) wystąpień gen. Januszajtisa i jego zwolenników, dyskusja przeciągnęła się do późnej nocy. W wyniku głosowania, które odbyło się zrana (!) przy frekwencji około 50 proc. uprawnionych, większością głosów ponownie został wybrany gen. Januszajtis.

Wobec takiego wyniku wyborów, osadnicy, którzy znaleźli się w mniejszości, opuścili salę obrad ze śpiewem „Pierwszej Brygady”, składając do protokołu oświadczenie, iż do organizacji na której czele będzie stał gen. Januszajtis należeć nie można”.

Większość osadników zatem nie dała się „zgleichschaltować”.

Od soboty 24 b. m. w teatrze świetlnym „APOLLO”

Olsniewająca komedia muzyczna, pełna dowcipu humoru i poezji!

Caranga

w gł. roli Lili Damla i Jack Buchanan Reż. T. Freeland.

Awanturnicze przygody młodego milionera! Arcyzabawne qui-pro-quo! — Uroczą romantyczną groteską! — Cudowne krajobrazy: Paryż - Londyn - Atlantyk - Riwiera - Korsyka!

Na ziemiach Rzeczposp.

Numerus clausus na Wyższym Katolickim Studium Społ. w Poznaniu.

Wyższe Katolickie Studium Społeczne w Poznaniu przyjmuje słuchaczy tylko w bardzo ograniczonej liczbie. Jest to uwarunkowane za daniami i właściwościami pracy tej uczelni. — Z jednej bowiem strony kładzie ona wielki nacisk na wychowanie ludzi o wielkiej tężyźnie duchowej, co wymaga bardzo indywidualizowanej akcji wychowawczej, z drugiej zaś charakter Studium sprawia, że może ono swe cele osiągnąć tylko przez możliwie bliiski kontakt między kierownictwem i profesorami a słuchaczami. Z tych to względów na Wyższym Katolickim Studium Społecznym musi być stosowany numerus clausus. — O warunkach, pod jakimi można być przyjętym na to Studium, informuje prospekt, który wysłał Sekretariat Wyższego Kat. Studium Społecznego, Poznań, Podgórna 12b na żądanie za nadesłaniem zł. 1.15. (KAP).

Pierwsze żeńskie gimnazjum krawieckie

W najbliższych tygodniach zostanie rozpoczęta w Łucku na Wołyniu budowa pierwszego w Polsce Żeńskiego Gimnazjum Krawieckiego. Władze szkolne już zatwierdziły plany budowy i kosztorysy. Koszty budowy wyniosą w przybliżeniu około pół miliona złotych.

Projekt budowy pierwszego gimnazjum krawieckiego wywołał na Wołyniu duże zainteresowanie wśród społeczeństwa. Najbardziej jednak sprawa ta interesuje młodzież żeńską, okolic położonych w pobliżu Łucka, a szczególnie uczennice starszych klas szkół powszechnych, które pragną poświęcić się zawodowi krawieckiemu.

Trzy nowe gmachy na terenie Zamku w Warszawie.

Komitet przebudowy Zamku królewskiego w Warszawie ukończył już budowę koszar kompanii zamkowej. Wobec tego na jesieni nastąpi przeniesienie kompanii do nowego gmachu stojącego frontem do Wisły i rozpoczęcie się burzenie parterowych czerwonych budynków koszarowych, pozostałych po Rosjanach. W przyszłości powstanie tu piękny park. Na jesieni oddane będzie do użytku przedszkole, zbudowane na terenie zamku i obliczone dla 100 dzieci pracowników zamkowych i dzieci z Powiśla.

Przed kilkoma dniami przystąpiono do budowy fundamentów domu o 20 mieszkaniach dla osób zatrudnionych na Zamku. Gmach stanie na terenie ul. Bugaj, również frontem do Wisły.

W intensywnym tempie prowadzona jest też przebudowa pomieszczeń dla kancelarii cywilnej i gabinetu wojskowego Prezydenta R. P. Lokale te znajdują się w narożniku Zamku od strony Zjazd.

„Dar Pomorza“ wraca z podróży naokoło świata.

„Dar Pomorza“ wyruszył w dn. 16 września r. ub. w pierwszą podróż ewangeliczną naokoło świata. Podróż „Daru Pomorza“ naokoło świata objęła porty wszystkich części świata i odbyła się według ustalonej marszruty. Powrót statku przypada na dzień 1-go września b. r. Obsada statku składa się z kapitana, 5 oficerów, lekarza, kapelana, radiotelegrafisty, 5 instruktorów, 21 marynarzy oraz 68 uczniów; razem 103 osób. Następną podróż statku szkolnego „Dar Pomorza“ naokoło świata innym szlakiem, przewidziana jest w r. 1937.

Dziki na ulicach miasteczka.

W lasach majątku Poryck, powiatu włodzimierskiego pojawiły się w wielkiej ilości dziki, które niszczą zboże i kartofle, narażają na poważne straty materialne okoliczną ludność. Stado dzików rozzuchwiliło się do tego stopnia, że onegdaj 4 dziki w biały dzień pojawiły się w miasteczku Poryck, ścigając popioch wśród mieszkańców. Dopiero uzbrojony personel miejscowej gminy odganił dziki, zabijając dwie sztuki.

Więźniowie z Koronowa zbiegli do Niemiec.

Z nad granicy polsko-niemieckiej w okolicach Wydrza w pow. grudziądzkim nadeszły wiadomości, iż więźniowie, zbiegli z więzienia w Koronowie do Prus Wschodnich. Zbiegów tropiła policja polska, jednakże obława nie dała wyników. O przebiegu zbiegów przez granicę policja polska zawiadomiła władze niemieckie, które zamierzają pościęć za uciekinierami.

O POMOC DLA BARDZO BIEDNYCH POGORZELCÓW W GRYWAŁDZIE. Przy drodze z Krościenka nad Dunajcem do N. Targu leży ubożuchna wioska góriska Grywałd, która padła ofiarą strasznego pożaru. Sytuacja jest do

Przygotowania do zawodów o puchar Gordon-Benneta

W Warszawie są już w pełnym toku przygotowania do wielkiej uroczystości lotniczej, mianowicie zawodów o puchar Gordon-Benneta, które odbędą się w dniach 15 i 16 września na polu Mokotowskim. Samych miejsc siedzących na trybunach będzie 11 tysięcy. Obecnie sprawdza się rurociąg gazowy, z którego napędzany jest balony gazem świetlnym. Początkowo istniała obawa, że w czasie zawodów balonowych nie odbędzie się zapowiedziany lot autożyra, a więc samolotu, który może startować i lądować pionowo. Okazało się bowiem, że niektóre części autożyra są niepewne i że trzeba je zamienić. Natychmiast zawiadomiono fabrykę angielską, która przysłała swojego mechanika i obecnie autożyro odremontowano, umożliwiając mu tem samem lot podczas uroczystości lotniczych. Niedawno płk. Stachoń, jedyny w Polsce pilot, latający na tym aparacie, odbył próbny lot i okazało się, że wszystko jest w zupełnym porządku. Autożyro znajduje się w Polsce już od 9 miesięcy, jednak szerokie rzesze publiczności nie miały dotąd okazji oglądania go, trzeba więc było uczynić wszystko, by w czasie zawodów nie spotkało publiczności rozczarowanie.

Zlot gwiazdzisty do Warszawy budzi duże

słownie przerażająca. Trzeba pomocy jak najszerszych sfer społeczeństwa. O ofiary dla biednych pogorzelców prosi proboszcz grywałdzki, ks. Ludwik Czapieński — Grywałd, poczta Krościenko nad Dunajcem.

GRYPA W WARSZAWIE. Wskutek rapidnych zmian temperatury, zwiększyła się w Warszawie znacznie ilość wypadków zachorowań na grypę. Słery lekarskie stwierdzają, iż zachodzi obawa powtórzenia się epidemii grypy, jaką zanotowano na wiosnę br. W każdym razie przebieg zachorowań nie jest związany z komplikacjami.

KRADZIEŻ CENNEGO OBRAZU. Z mieszkania Bogusława Kleszczyńskiego, właściciela majątku Skrzyszowice, gm. Niedźwiedź (miechowski), został skradziony przez nieznanego sprawcę obraz olejny, przedstawiający pokłon Trzech Króli i złożenie darów Jezusowi w Betleem, pędzla malarza włoskiego Paulo Veronego o rozm. 56x25 cm., dużej wartości. Oryginał tego obrazu znajduje się w galerii drezdeńskiej.

Krótkie wiadomości.

— W bieżącym tygodniu będzie oddanych w Warszawie do użytku 10 nowych gmachów szkolnych. Są one nowoczesnie zaopatrzone we wszelki sprzęt szkolny.

— Przeprowadzone przez uniwersytecki zakład higieny w Warszawie badania specjalnym aparatem akustycznym, wykazały, że najwięcej hałasu w miastach wywołują motocykle, sygnały samochodowe i dzwonki tramwajowe.

— We Lwowie nieznanymi sprawcy włamali się przy pomocy podkopu do sklepu S. Margulies i skradli 150 złotych piór.

— We wsi Pękosław pow. jędrzejowskiego zamordowano J. Janasa, pilnującego w polu ściętego owsa. Mordercy zabrali 200 wiązek owsa i zbiegli.

— We wsi Dąbrowa Biskupia w Zagłębiu nieznanymi sprawcami podpala co pewien czas domostwa. Ostatnio był to już 33 wypadek zbrodnicy podpalenia. Wydelegowani specjalnie funkcjonariusze policji śledczej nie zdołali jeszcze schwycić tajemniczego osobnika.

Niejakiego Droczo z zemsty za wyalenie go z pracy w folwarku Lucienka w gminie jaźwińskiej, spuścił wodę ze stawu, znajdującego się w pobliżu. Wody zalały piwnice pałacu i budynki gospodarcze, wyrządzając wielkie szkody w folwarku.

Z całego świata.

Otwarcie międzynarodowego kongresu pielęgniarstwa w Rzymie.

W d. 25. bm. przed rozpoczęciem międzynarodowego kongresu pielęgniarstwa katolickich — uczestnicy kongresu w liczbie 1600 osób, w tem 900 sióstr zakonnych, zebrał się na placu św. Piotra, skąd ze śpiewem „Credo“ udali się do bazyliki watykańskiej dla wysłuchania Mszy św., celebrowanej przez arcybiskupa Pizzardo. Po nabożeństwie w sali Ducale Watykanu odbyło się pierwsze inauguracyjne posiedzenie kongresu, zagajone przemówieniem arcybiskupa Pizzardo, witającego dostojnie zgromadzenie przedstawicieli tak poważnego działu działalności katolickiej, jakim jest pomoc chorym. — Ogólnym tematem kongresu jest omówienie, co pielęgniarki mogą zdziałać w różnych krajach dla apostolstwa i Akcji Katolickiej. Pierwsze referaty programowe wygłosił O. Garesche, kie

zainteresowanie zagranicą. Klub lotniczy z Antwerpii zwrócił się do władz polskich z zapytaniem w tej kwestii, wyrażając życzenie wzięcia w nim udziału. Niestety, jest to zlot krajowy i Holendrzy otrzymali zaproszenie przybycia do Warszawy poza zlotem. Na zawody balonowe jest organizowany specjalny pociąg z Niemiec. Na razie w Warszawie liczą się z przyjazdem 1000 berlińczyków.

NOWY RODZAJ NAGRÓD SPORTOWYCH.

Zarząd miejski w Warszawie wydaje corocznie szereg nagród sportowych z okazji odbywających się w stolicy różnych imprez o charakterze międzynarodowym. Nagrody te składają się dotychczas ze stereotypowych pucharów, figurek itp. Decyzją prezydenta m. Warszawy wprowadzona została obecnie pewna zmiana pod tym względem. Dla celów propagandy i poparcia polskiej twórczości artystycznej, szczególnie związanej z życiem Warszawy, miasto będzie fundowało nagrody w postaci obrazów, przedstawiających zabytki Warszawy. Będzie to również pewna zachęta dla artystów do zajęcia się w swojej twórczości tematami zaczerpniętymi z życia stolicy.

rownik duchowny „National Catholic Federation Nurses“ z Nowego Jorku, przedstawicielka Irlandji Miss Healy oraz delegaci Italji, Anglii i Francji. (KAP).

Chcieli porwać zagranicę zachloroformowanego.

W Pflach pod Reutten w Tyrolu znaleziono ciało człowieka zamordowanego pod chloroformem. Stwierdzono, iż jest to Eugeniusz Leitermosen, narodowy socjalista z Insbruku. Służył on w legii austriackiej w Niemczech i przybył do Austrii w czerwcu br. Leitermosen był na usługach policji austriackiej i najwidoczniej usiłował go porwać i żywego dostarczyć do Niemiec. Na ciele ofiary są ślady uderzeń kijem. Prawdopodobnie zmarł on od zatrucia chloroformem. Najwidoczniej stwierdziliśmy zgon ofiary, złościcy porzucili ciało i zbiegli zagranicę.

Dwie katastrofy autobusowe we Francji

Na szosie Saint Julien—Annecy w górnej Sabaudji, autobus z 30-toma pasażerami stoczył się do rowu, przy czym kilkakrotnie przekoziołkował. Większość jadących odniosła ciężkie rany. Katastrofa spowodowana była tem, że autobus jadący naprzeciw nie skręcił dostatecznie wprawo i kierowca drugiego autobusu, chcąc uniknąć zderzenia, skręcił nagle, powodując zwałenie się autobusu do rowu.

Podobny wypadek zdarzył się między Grenoble a Saint Pierre de Charineuse, gdzie autobus zwałił się do rowu wskutek pęknięcia kierownicy, 10-ciu jadących odniosło ciężkie rany.

Anglia krajem turystycznym.

Według ogólnego mniemania, a także zdaniem samych Anglików, Anglia nie należy do ośrodków turystycznych, nie może się równać pod tym względem ani ze Szwajcarią, ani z Francją czy z Włochami. A jednak jest to, jak się okazuje, błędne mniemanie, przynajmniej w świetle odnośnych cyfr. Profesor T. W. Ogilvie wyliczył bowiem, iż w r. 1934 otrzymała Anglia z napływu i pobytu turystów 25.573.000 funt. szterlingów, wówczas gdy z eksportu węgny w tym samym roku otrzymała 24.840.000 funtów, a z eksportu węgla 31.845.000 funtów. Porównując zatem te trzy pozycje, dochodzi prof. Ogilvie do wniosku, iż przemysł turystyczny jest trzecią z kolei pozycją dochodową w ogólnym budżecie dochodów narodowych Anglii.

Po mrozach upały w Argentynie.

Cordoba, główne miasto prowincji tejże nazwy w środkowej Argentynie, nawiedzone zostało w obecnych miesiącach przez niebywałą falę upałów. W poniedziałek zanotowano tam 34 stopnie Celsjusza, co jest tem dziwniejsze, że jeszcze przed paroma dniami panowały tam mrozy, dochodzące do 12 stopni.

ZNOWU NIEPOKOJE RELIGIJNE W INDJACH.

Donoszą, że w Secunduras w Hyderabadzie doszło do ostrego starcia pomiędzy Hindusami a Muzułmanami. Kilka osób zostało zabitych, kilkadziesiąt jest rannych. Na miejsce wypadków skierowano silne oddziały policji. Położenie jest w dalszym ciągu napężone.

ARESztOWANIE HITLEROWSKIEGO DZIENNIKARZA.

Dowiadujemy się, że przedstawiciel „Voelkischer Beobachter“ w Bukareszcie Fryderyk Weber aresztowany został dzisiaj w Ki-

CHORA WĄTROBA

zatrzuwa organizm

Zaburzenia w funkcjonowaniu wątroby i wydzielaniu żółci powodują swego rodzaju zatrucie organizmu, a na tem tle szereg najrozmaitszych chorób.

Żółta Magistra Wolskiego „Biliosa“ zawierająca znane rośliny egzotyczne Combretum i Boldo, pobudzają wątrobę do właściwej pracy oraz prawidłowego wydzielania żółci i powodują naturalne wypróżnienia. Stosują się przy cierpieniach wątroby i woreczku żółciowego (kamicy żółciowej).

Żółta ze znak. ochr. „Biliosa“ do nabycia w aptekach i drogeriach (składach aptecznych).

Wydawnictwo Magister E. Wolski, Warszawa, Żółta 14, m. 1.

szyniewie w chwili, gdy udawał się na posiedzenia kongresu partii narodowo-chrześcijańskiej. Webera odstawiono do granicy węgierskiej.

—:000:—

HITLER POZBYŁ SIĘ CHRYPKI. Niemieckie Biuro Informacyjne donosi: Kanclerz Hitler cierpił w ciągu wiosny br. na chrypkę, która mu szczególnie dała się we znaki podczas ostatniego przemówienia w Reichstagu. Prof. dr. von Eicken stwierdził, że powodem chrypki jest polip w strunach głosowych po prawej stronie. Prof. Eicken usunął polipa w drodze operacji. Głos kanclerza Hitlera powrócił do stanu normalnego, a przeprowadzone badania stwierdziły, iż struny głosowe są obecnie w zupełnym porządku.

AMERYKANIN UJĘTY W BUDAPEŚCIE NA ŻĄDANIE WŁADZ POLSKICH. Do jednego z hoteli budapesteskich przybyło dwóch tajnych agentów policji węgierskiej, aresztując zamieszkałego tam obywatela Stanów Zjednoczonych Wilhelma Paare'a. Paare'a sprowadzono do przyzwyjmu policji, gdzie mu oświadczone, że władze polskie rozesłały za nim listy gończe z powodu popełnienia wielkich defraudacji i dlatego go aresztowano. Amerykanin wyraził wielkie zdziwienie, zaznaczając, że jest to prawdopodobnie pomyłka co do jego osoby. Prosił on, aby na jego koszt policja budapesteska porozumiała się telefonicznie z policją warszawską celem wyjaśnienia sprawy. Paare został osadzony w więzieniu aż do czasu nadejścia informacji.

SAMOCHÓD KREUGERA NA LICYTACJI. W Paryżu odbyła się licytacja samochodu króla zapalczanego Ivara Kreugera, którego używał on w krytycznym dniu, t. j. 10 lipca 1932 r., kiedy to popełnił samobójstwo. Samochód zbudowany według specjalnych życzeń Kreugera kosztował 1 i pół miliona franków. Samochód pomieścić mógł 9 osób, a za jednym pocięnięciem guziczka samochód zamieniał się w wygodny wagon sypialny. Amatorów jednak na tak luksusowe auto była bardzo mało. Poszedł zaledwie za 200 tysięcy franków.

EPIDEMJA SZKARLATYNY I CZERWONKI W CHINACH. W południowej części prowincji Sze-Tsi w Chinach wybuchła epidemia szkarlatyny, której ofiarami padło już zgórą stu ludzi. Szpitale są przepełnione i tysiące osób nie mogą w nich znaleźć miejsca. Szerzy się również epidemia czerwonki. W mieście Hsin-Gan zmarło na czerwone paręset dzieci. Ofiarami epidemii padło również paruset mieszkańców Tung-Ning.

—:00:—

W kilku zdaniach.

Na folwarku pod Villacoublay we Francji, wybuchł pożar, który zniszczył całkowicie spichrz, pełen zboża i owczarnię, w której zgineło w płomieniach 900 owiec.

W Stambule zaobserwowane zostały liczne wypadki tyfusu. Panuje obawa wybuchu epidemii. Dotychczas zarejestrowano 150 wypadków tej choroby. Szpitale są przepełnione.

Burza połączona z ulewным deszczem wyrządziła poważne szkody w całym Piemencie we Włoszech. Gmina Garbagna znajduje się w całości pod wodą. Wody zalały źródła słarczane w Sardygii niszcząc szereg urządzeń w uzdrowisku.

CZYTELNICY!

Zadajcie „Głosu Narodu“ we wszystkich kawiarniach restauracjach i na dworcach kolejowych!

Humor.

Spokojny. — Przeżyłem kiedyś mocne trzęsienie ziemi.

— I cóż, miałeś stracha?

— Weale. Ziemia drżała mocniej ode mnie!

—:0000:—

Jesienne zbliory a moda.

Płazze na polach zielono, jeszcze pląsamy i pływamy, ale unosi się już w powietrzu przedsmak babiego lata. Na drzewach dojrzwają owoce, jarzębina z burzliwej stała się szkarłatną. Wieczorem nie do pomyslenia jest paradować w lekkim okryciu. Płaszcz musi być ciepły, puszysty, najlepiej z angory. Kobieta, mająca poczucie smaku zawsze dobierze sobie na dni babiego lata strój w kolorze, jaki podsuwa jej natura. Będzie to płaszcz w kolorze buraków lub świeżo wykopanych kartofli, kostjum odcienia dojrzewających orzechów lub śliwek, kapelusz barwy wrzosa. Grzyby to cały rozdział w garderobie pani. Paryż pasjonuje się muchomorem: klosik bordo nakrapiany biało, takież szalik i sztylpy rękawiczek — to widok wdzięczny i młodociany. Szczególnie nadaje się to do granatowego kompletu.

Pierwszym mostem, łączącym jedną porę roku z drugą, jest aksamit. Jest on mniej ciężki od filcu i dlatego stosujemy go przeważnie w kapeluszu. Nosimy aksamit jeszcze do letnich wzorzystych kompletów, ozdabiamy nim jasne kostjумы jesienne, mankiety rękawiczek, kołnierze i rewersy taftowych capes. Ostatnią nowością i namietnością Paryża jest biały kostjum tailleur uzupełniony czarną aksamitną bluzką, czarnym kwiatem w butonierce, kapeluszem, torbą i rękawiczkami. Nowy aksamit jest cienki, lekki, niemal przezroczysty. Na Riwierze nosi się teraz peleryny w czarnobiałą drobną kratkę, podbite czarnym aksamitem i uzupełnione krzyżującą się kamizelką. Do tego czarna bluzka i spodniczka oraz czarny kapelusz.

Jeszcze jeden oryginalny pomysł daje nam Paryż. Do wełnianej spodniczki granatowej pelerynka lub żakiet z cienkiego zamachu. Prawdopodobnie przyszłość da nam inne bardziej pomysłowe skóry. „Demi-saison” grozi nam zalewem strusich piór; czekają nas czasy romantycznych rajców, orosów i t. p. dziwolągów. Strusie pióra traktowane są jako motyw dekoracyjny. Filcowy beret tegoroczny przybrany jest paletką z piórek, umieszczoną z boku i zachodzącą ku przodowi. Kolor tulipenoire lansowany jest przez najbardziej eleganckie paryskie domy kapeluszy. Podobno oprócz strusich piór modne będą ogniste ptaszki z lebkami i ogonami.

Celine.

Od Wydawnictwa

Prosimy P. T. Abonentów o nadsyłanie prenumeraty za wrzesień.

Równocześnie zwracamy się do wszystkich abonentów zalegających z prenumeratą z gorącym wezwaniem aby zechcieli niezwłocznie zaległości wyrównać.

Przed nowym sezonem teatralnym.

Kto miał sposobność przyjrzeć się bliżej i bezpośrednio pracy dyrektora Karola Frycza na progu nowego sezonu teatralnego, mógł dostrzec bardzo racjonalną organizację: polega ona na celowym doborze sił aktorskich, na układzie zasadniczych ram repertuaru tradycyjnego i nowego i na ekonomicznym wyzyskaniu czasu dla pracy wewnętrznej, przedewszystkiem dla pracy.

Dyrektor Karol Frycz, zanim zorganizował zespół aktorów w swoim teatrze, objechał wszystkie sceny polskie, stołeczne i prowincjonalne i poznał tam wszystkie talenty aktorskie. Natychmiast wyłowił z nich najciekawsze, najniezawodniejsze dla swoich artystycznych zamierzeń — najpotrzebniejsze dla krakowskiej sceny. I to właśnie jest logiczne i racjonalne angażowanie sił: do ustalonego, zasadniczego trzonu repertuaru wybrał i dobrał sobie odpowiednich aktorów. To umożliwi realizowanie na naszej scenie wszystkich rodzajów sztuk: począwszy od tragedji i klasycznej komedji, a skończywszy na t. zw. sztukach salonowych (których wystawianie w ostatnich latach z powodu braku odpowiednich sił było niemożliwe) i wreszcie na farsach.

Wraca więc do Krakowa znana i tak często przed laty podziwiana pani Iza Ko-

Od wtorku dnia 27 b. m. w kinoteatrze „Sztuka“

Sensacja filmowa pierwszej klasy!

Noc na Transatlantyku

Przepiękna muzyka! — Bajeczna wystawa! — Rewja najpiękniejszych kobiet! w głównej roli: **Nancy Carroll i Gene Raymond.**

Poranki: W sobotę 31 bm. o godz. 3 popoł., w niedzielę 1. IX. o godz. 10 i 12 przedp. Wszystkie miejsca po 50 groszy z wyjątkiem łóż i foteli.

Kino.

Z kin krakowskich.

Kino „Apollo”. „Caranga” — to tytuł nadzwyczaj wesołej komedji, której bohaterem jest młodzieniec lubiący się bawić, lecz nie mający pieniędzy. Cała akcja filmu — to perypetje tego młodzieńca z wydawaniem pieniędzy, który nagle odziedziczył pół miliona funtów szterlingów. Humor, dowcip, miła oprawa muzyczna, doskonałe popisy taneczne i rzesze statystów — oto główne zalety tego filmu. Bardzo zabawną jest też w dodatkach kreskówka, w której niezwykle pomysłowo przedstawione są przygody myszki w kraju „wielkoludów”.

Rzeczy ciekawe.

Czy wrócą lousidory?

Wedle zapowiedzi, ucyfionych w kwietniu b. roku przez ówczesnego premiera Francji Flandina, Francja miała w najkrótszym czasie z powrotem otrzymać na codzień monetę złotą, jako dowód całkowitej stabilizacji stosunków politycznych i gospodarczych.

Chłacz francuscy, tak chętnie gromadzący złoto w przysłowiowej pończosze, cieszyli się już nowe lousidory, oddawna we Francji nie widziane, a pewnie nadzieje robiła sobie w związku z tem także zagranica. Wprawdzie złoto jest właściwie stale we Francji w obiegu, zachodzi tylko ta bagatelna trudność, że chcąc je posiadać, trzeba nabyć „sztabę”, a właściwie cegielkę, ale do tego trzeba mieć w portfelu „swobodne” 215.000 franków. — Nie brak wprawdzie we Francji szczęśliwców, którzy posiadają dużo więcej papierowych franków, ale wykożenie tej minimalnej sumy nie jest jednak tak łatwe. Poprzestawano przeto na złotych dolarach i złotych funtach, które tu i ówdzie jeszcze się pokazywały.

Najnowsze zarządzenia waduzowe gabinetu p. Laval'a wykluczają jednak nadzieję, aby zapowiadane lousidory prędko ujrzały światło dzienne.

Orkiestra kobziarzy.

Jak wiadomo rzadki ten, a mało estetyczny przyrząd muzyczny naprawdę popularny jest tylko w Szkocji i Irlandji, a wprowadzono go tam nawet w armji. Niemal każdy pułk szkocki i większość irlandzkich posiada orkiestrę kobziarzy, bardzo sprawną i podziwianą. — Obecnie — jak wynika z doniesienia pism czeskich — propagandę kobzy podjął tam mu-

zyk Jan Formanek ze Strakonnic i zwrócił się między innemi do ministerstwa obrony krajowej z wnioskiem o wprowadzenie także przynajmniej w niektórych pułkach Czechosłowacji takich orkiestr kobziarzy. Powołuje się na to, że kobza jest bardzo popularna, zwłaszcza na Słowaczych.

Przepowiednie pogody na dziesiątki lat naprzód.

Sekretarz Smithsonian Institution dr. Charles Abbot twierdzi, że nauka może dziś przepowiedzieć warunki atmosferyczne na dziesiątki lat naprzód, opierając swe kalkulacje na stwierdzeniu istnienia 23-letnich cyklów radioaktywnych słońca. Dr. Abbot na podstawie tej zrobił przed kilku laty prognozę pogody na lata 1934, 1935 i 1936 i zapieczętował je. Otworzona niedawno prognoza na 1934 r. odpowiadała najzupełniej stanowi faktycznemu. Prognoza na 1935 rok otwarta będzie za rok. Uczony twierdzi m. in., że w r. 1950 nawiedzi Amerykę klęska suszy, podobna do tej, jaka w bieżącym roku obróciła olbrzymie połacie kraju w pustynię.

Radio.

WRACAMY DO MIAST. Lato się kończy, wracamy do miast. Podczas wakacji nabyliśmy wiele bardzo cennych przyzwyczajzeń, przede wszystkim przyzwyczailiśmy się korzystać jak najczęściej z dwóch najcenniejszych dla zdrowia elementów: słońca i powietrza. Po powrocie czeka nas zupełnie odmienne warunki zdrowotne, inne zagadnienia, które wysuwa higjena wobec mieszkańców miast. Jak najlepiej rozwiązać te zagadnienia i na nowo przystosować swój organizm do warunków miejskich mówi będzie dr. M. Gromski w swej pogadance radiowej pt. „Wracamy do miast” w dniu 28 bm. o godz. 16.

JAK TO WODA KWITNIE. Znany słuchaczom radja prelegent prof. St. Sumiński wygłosi przez radio we środę 28 bm. o godz. 18.30 pogadankę przyrodniczą dla dzieci starszych pt. „Jak to woda kwitnie”. Prelegent wyjaśni, na czym polega tajemnica t. zw. popularnie „kwitnienia wody” i zaznaczy słuchaczy z interesującymi zjawiskami przyrodniczymi, które w owym okresie zaobserwować można na wodach naszych rzek, stawów i jezior.

REPORTAŻ LOTNICZY PRZEZ RADJO. Samolot przestał już być sensacją dla tłumów. Pojawienie się samolotów przeżywali ongiś lu-

dzie jako wielkie zdarzenie, jako potężny wstrząs psychiczny. I teraz jeszcze podziwiamy przepiękne kształty lecącego samolotu lub szybowca, jednak szeroka publiczność nie docenia już poezji zwykłego oderwania się od ziemi, zwykłego lotu, pasjonuje ją już przeważnie tylko akrobacja. Posłuchajmy, co o tem będzie mówiła Al. Zasuszancka w swym reportażu pt. „Samolot, szybowiec i balon widziane z ziemi” w dniu 28 bm. o godz. 19.50, którym rozpoczyna Polskie Radio cykl reportaży, poświęconych naszemu lotnictwu pt. „Samoloty i ludzie”.

—000—

Programy stacyj radiowych.

Czwartek, dnia 29-go sierpnia 1935.

Kraków. (293.5 m). Godz. 6.30 Transm. z Warszawy; 8.20 Program na dzień bieżący; 8.25 Wskaźniki praktyczne; 11.57 Sygnał czasu, hejnał z wieży Mariackiej; 12.03 Transmisja z Warszawy; 15.15 Płyty; 18.30 Transmisja z Warszawy; 15.15 Transmisja z Warszawy; 16.15 Płyty; 16.30 Transmisja z Warszawy i Katowic; 18.30 Dokład jechać w światło; 18.40 Wiadomości bieżące; 18.45 Muzyka taneczna z Płoty; 19.05 Program na dzień następny; 19.15 Koncert reklamowy; 19.30 Płyty; 19.50 Tr. z Warszawy; 20. Pogadanka pt.: Lody pod równikiem; 20.10 Transmisja z Warszawy; 22. Transmisja z Palermo i Warszawy; 22.36 Wiadomości sportowe; 22.40 Transmisja z Warszawy.

Lwów. (377.4 m). Godz. 18.30 Kamionka Strumilowa — miasto między dwoma rzekami; 18.40: Silva rerum i życie artystyczne; 18.45 Recital śpiewaczy; 20 „Sztandar teatru” — teatr Stanisławowski i jego wędrowniki.

Warszawa. (1339.3 m). Godz. 6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstała zorze”; 6.33 Pobudka do gimnastyki; 6.36 Gimnastyka; 6.50 Płyty; W przerwie o godz. 7.20 Dziennik poranny oraz Pogadanka sportowo-turystyczna; 8.20 Program na dzień bieżący; 8.25 Wskaźniki praktyczne; 11.57 Sygnał czasu; 12. Hejnał z wieży Mariackiej z Krakowa; 12.03 Wiadomości meteor.; 12.05 Dziennik południowy; 12.15 Płyty; 13. Chwilka dla kobiet; 13.05 Utwory fortepianowe; 15.15 Przegląd giełdowy; 15.25 Wiadomości o eksporcie polskim; 15.30 Zespół kameralny; 16. Audycja dla dzieci młodszych; 16.15 Pieśni ludowe (płyty); 16.30 Sonata e-moll J. Brahmsa na wiolonczelę i fortepian; 16.50 Codzienny odcinek prozy; 17. Koncert dla naszych letników i uzdrowisk; 18. Koncert z Katowic; 18.10 Minuta poezji; 18.15 Cała Polska śpiewa; 18.30: Dokład jechać w światło; 18.40 Życie kulturalne i artystyczne stolicy; 18.45 Muzyka lekka z płyt; 19.05 Program na dzień następny; 19.15 Koncert reklamowy; 19.30 Płyty; 19.50 Pogadanka aktualna; p. 20. Pogadanka rolnicza; 20.10 Koncert orkiestry P. R.; 20.45 Dziennik wieczorny; 20.55 Obrazki z życia dawnej i współczesnej Polski; 21. Koncert skrzypcowy z tow. orkiestry symfonicznej P. R.; 21.30 Teatr Wyobraźni nadaje operetkę pt. „Wróg muzyki”; 22. Transmisja z Palermo z pierwszej po drodze statku „Pileuski” z Triestu do Gdyni; p. 22.30 Wiadomości sportowe; 22.40 Muzyka taneczna orkiestry P. R.; W przerwie o godz. 23. Wiadomości meteorologiczne.

Katowice. (895.8 m). Godz. 15.15 Giełda zbożowo-towarowa; 18. Książka i wiedza — odczyt; g. 18.15 Cała Polska śpiewa — wiązanka tańców śląskich w wyk. chóru Kolejarzy śląskich; 18.30: Uprogu nowego roku szkolnego.

Taniej niż za cenę
BILETU II. KLASY
możemy podróżować
SAMOLOTAMI P. L. L. „LOT”

złowska dla ról stylowych i dam współczesnego salonu. Przybywa też naszej scenie talent dramatyczno-liryczny pani Jadwigi Sucheckiej, która występowała dotąd w „Reducie”, w warszawskim Teatrze Polskim i w Wilnie. Ze Lwowa zaangażował dyrektor Frycz dla ról komedjowo-charakterystycznych panią Matusiakównę, a z teatrów poznańskich: utalentowaną Romę Pawłowską, Niedziałkowską (dla ról komedjowych) i Brylińską.

Wśród nowozaangażowanych artystów spotykamy nazwiska: zapisanego jaknajlepiej w pamięci publiczności krakowskiej Wiktora Biegańskiego, który przez szereg lat grywał na scenach stołecznych, dalej — ulubieńca Krakowa, Fabisiaka dla ról komedjowych, oraz znanego z teatrów Szyfmana i ze scen łódzkich p. K. Szuberta również dla ról komedjowych, ale o odmiennym niż Fabisiak charakterze. W rolach salonowych i charakterystycznych będziemy mieli sposobność poznać talent p. Włodzimierza Macherskiego, a panowie: Zygmunt Modzelewski i Mieczysław Węgrzyn (syn Józefa, a wnuk Maksymiljana) będą doskonałym nabytkiem dla ról amantów dramatyczno-lirycznych i amantów komedjowych. P. Modzelewski grywał dotychczas w teatrach warszawskich i poznańskich, a p. Węgrzyn M. w Łodzi i w Wilnie. Po za tem scena nasza wprowadza debutanta, p. Jerzego Kaliszewskiego.

Gronu znanych nam i doświadczonych

reżyserów przybywa nowa siła z teatru lwowskiego: p. Radulski, którego pomysły reżyserskie znamy dotychczas z gościnnych u nas występów teatru lwowskiego.

Prócz tych na stałe zaangażowanych artystów przypomną się Krakowowi genjusze sztuki aktorskiej: Ludwik Solski, Junosza-Stępowski i Stanisław Wysocki. Dzięki ich gościnnym występom ujrzymy: „Złotą czaszkę” Słowackiego, „Pocieszne wykwinienie” Moljera (Solski jako Trissotin), „Intrygę i miłość” Schillera, „Henryka IV” Pi-randella, „Śmierć Iwana Groźnego” Tołstoj-a, „Rozbitki” Bliźnińskiego i wreszcie nie graną u nas od lat kilkunastu „Noc listopadową” Wyspiańskiego w reżyserji St. Wysockiej. Wielka tragiczka przypomni Krakowowi swoją wspaniałą kreację Pallas Ateny.

Prócz wymienionych sztuk dyrektor Frycz zamierza wystawić: „Dwie bliźny” Fredry, „Kawalera marcowego” Bliźnińskiego i „Chatać za wsią” Syrokomli. Przypomnienie tych sztuk będzie interesującym eksperymentem zarówno ze względu na widownie jak i formę, w jakiej zostaną pokazane. W ramach repertuaru tegorocznego ujrzemy M. Szekspira i Ibsena, Beaumarchais'a i Maeterlincka. Zrozumiałe zainteresowanie obudzi niewątpliwie zapowiedź wystawienia „Niebieskiego ptaka” (Maeterlinck) w dekoracjach według projektu K. Frycza. W nowej oprawie malarskiej przypomni nam dyr. Frycz „Kościszkę pod Racławicami” z oka-

zji uroczystości Trzeciego Maja. Prócz „Złotej czaszki” (ze Solskim) zobaczymy Słowackiego „Beatrix Cenci”. Z zagranicznego repertuaru są w projekcie: „Romantyczny” Rostanda (względnie „Princesse lointaine”), „Król” Flersa i Cailavetta i „Luksusowa siostra” Birabeau. Oczywiście w tych ramach będzie zawsze miejsce dla współczesnej polskiej twórczości dramatycznej, którą dyrektor Karol Frycz otoczy szczególną opieką. A nowy sezon swojego teatru otwiera niegraną w Krakowie od r. 1877 „Wychowanie” Fredry, po której zaraz wystawi „Ich czworo” G. Zola.

Próby tych dwóch sztuk są już w pełnym toku. Artyści z entuzjazmem przystąpili do pracy pod osobistym kierunkiem nowego wóldarza sceny. Niewątpliwie entuzjazm ten przerzuci się i na publiczność, która będzie umiała ocenić inwencję twórczą i trud dyrektora Frycza i okazać zachwyt dla realizacji pomysłów wielkiego artysty, doświadczonego i rozkochanego w teatrze.

Tak się przedstawia strona artystyczna u progu nowego sezonu. Administracja spoczywać będzie — jak dotąd — w niezawodnych rękach dyr. E. Bujańskiego, a referat literacki prowadzić będzie nadal pos. B. Pochmarski.

W najbliższą niedzielę inauguracja nowego sezonu.

ANTONI WAŚKOWSKI.

To słychać w Krakowie.

SIERPIEŃ.

Środa 28: Augustyna bł. wyzn., Juliana męcz., Aleksandra bisk. konst.
Wschód słońca 4.50, zachód 18.83.
Długość dnia 13 godzin i 43 min.

Czwartek 29: Ścieście św. Jana Chrzc., Sabiny p.
Wschód słońca 4.52, zachód 18.81.
Długość dnia 13 godzin i 39 min.

—000—

NIECH IDĄ NA KAŻMIERZ... Już raz zwracaliśmy uwagę na nahałność fotografów, głównie żydów, którzy przez cały dzień napastują przechodzących przez plac Marjański swoimi aparatami. Nasze wezwanie odniosło tylko częściowy skutek. Po parodiiowej przerwie żydowski fotografowie znów się pojawili na placu Marjańskim, tj. u bram dwóch kościołów (!): N. Marii Panny i św. Barbary. Katolicka ludność Krakowa jest oburzona i żydków bojkotuje. Ale przyjezdni, nie orientując się w naszych stosunkach, ulegają natęczeniu żydów. Wytwarza to w sąsiedztwie kościołów zamęt. — Jeszcze raz apelujemy do czynników porządku publicznego o usunięcie fotografujących żydków z pobliza kościołów. Niech idą na Kaźmierz, skąd przyszli!

JAKIE CENY PŁACONO NA PLACACH TARGOWYCH w dniu 27 bm.: Mleko niezbierane 18—20 gr; zbierane 13—15 gr; śmietanka 50—60 gr; śmietana 60 gr do 1.20; ser 50—70 gr; masło deserowe 2.80—3.20; kuchenne 2.40—2.60; jaja świeże sztuka 6—7 gr; buraki kg. 10—13 gr; cebula 15—20 gr; marchew 10—12 gr; pietruszka 20—25 gr; seler 30—35 gr; włoszczyzna 20—25 gr; ziemniaki 8—10 gr; ogórki kopa 50—90 gr; pomidory kg. 25—30 gr; kapusta biała szt. 8—10 gr; kalarepa 4—6 gr; fasola szparagowa 20—25 gr; groszek zielony łuskany 50—60 gr; kalafior szt. 10—35 gr; bób 20—25 gr; gęś żywa szt. 3—4.50; kaczka żywa 1.50—2.50; kurczak 2.50—3.50; kureczka para 1.50—3.50; borów ki 35—40 gr; brzosznice 25—30 gr; jabłka komp. kg 20—40 gr; deserowe 50—70 gr; gruszk komp. 30—50 gr; deserowe 60 gr do 1 zł; śliwki zwykłe 30—50 gr; deserowe 60—80 gr; zagraneżne 80 gr do 1 zł; winogrona 1.80 do 2 zł; ostrężnice 18—25 gr.

SPED BYDŁA NA TARGOWICĘ W KRAKOWIE. W tygodniu od 17 do 23 bm. sprowadzono na targi: buhaj 140; wołów 72; krów 159; jałowek 101; cieląt 608; baranów 6; nierogacizny 814. razem 1901 zwierząt. Za jeden kilogram żywej wagi płacono: buhaje od 40—65 gr; woły 43—66 gr; krowy 26—65 gr; jałowki 48—55 gr; cielęta 47 gr do 1 zł; nierogacizna 88 gr do 1.27. bitej wagi: nierogacizna 1.15—1.30.

Ze spędzonych zwierząt sprzedano na konsumję miejscową 1736 sztuk.

Przebieg handlowy: spedy bydła i świń na poziomie ubiegłego tygodnia, cieląt znacznie większe. Ceny wszystkich gatunków utrzymane. Transakcje ożywione.

OTRULI PSA I SKRADLI KURY. Rokita Stanisław, kierownik szkoły, zam. w Płaszowie przy ul. Saskiej 11 zgłosił policji, że w nocy z 25 na 26 bm. nieznani sprawcy włamali się do jego stajni, skąd skradli 17 kur. 8 indyczek. 4 króliki, wartości 10 zł. Podczas kradzieży sprawcy otruli psa poszkodowanego.

ŚMIERĆ W POCIĄGU. Dnia 26 bm. o godz. 22.28, w I klasie pociągu osobowego Nr. 514, między stacjami Kraków—Bonarka a Kraków—Płaszów, zmarła chora gruźlica nauczycielka szkoły powsz. Wanda Łoza, lat 25, zam. w Podmierzbiu pow. Garwolin. Wezwany lekarz Pogotowia Ratunkowego polecił przewieźć zwłoki do zakładu medycyny sądowej w Krakowie.

ZAKWESTJONOWANE RZECZY DO ODEBRANIA. I. Komisariat PP. w Krakowie przy ul. św. Jana 13 posiada zakwestjonowanych 5 wiecznych piór, w tem 4 marki „Pelikan”. Osoby, którym pióra zostały skradzione mogą zgłaszać się celem rozpoznania swoich własności.

KRADZIEŻ ROWERU. Onegdaj o godz. 4.30 nieznany sprawca po oderwaniu skobla dostał się do komory Stefana Bieńka, zam. przy ulicy Grzegórzeckiej 53, skąd skradł rower męski wartości 120 zł. Dochodzenia prowadzi się.

—000—

ZAWIADOMIENIA I KOMUNIKATY.

PRZYWÓZ TOWARÓW Z ZAGRANICY. Izba przemysłowo-handlowa w Krakowie w czasie do 30 bm. przyjmować będzie podania o przywóz z zagranicy towarów reglementowanych z kontyngentów dwumiesięcznych — na września i październik.

ZWIEDZANIE STAROŻYTNEGO KOŚCIOŁA BOŻEGO CIAŁA NA KAZIMIERZU. Wspaniałych jego zabytków i pamiątek, grobu bł. Stanisława Kazimierczyka, malowniczych zabudowań klasztoru Księży Kan. Laterańskich, odbędzie się w środę 28 bm. jako 21-a wycieczka naukowa z cyklu Tow. Miłośników Krakowa pod kier. dr. J. Dobrzyckiego. Wstęp 80 gr, młodzież 40 gr. Zbiórka o godz. 4 pop. na placu Wolnica pod ratuszem (tramwaj Nr. 1).

Nadużycia w Ubezpieczalni Społecznej w Krakowie.

We wtorek, dnia 27 bm. przed Sądem Okręgowym w Krakowie rozpoczął się bardzo ciekawy proces b. urzędników Ubezpieczalni Społecznej: J. Pawluskiewicza, J. Urbańskiego i Karola Sapeckiego o nadużycia, popełnione w czasie pełnienia przez nich służby w Ubezpieczalni.

Według aktu oskarżenia sprawa przedstawia się następująco:

W październiku roku ubiegłego wykryto w V Baonie czołgów kradzież, popełnioną przez sierżanta Toporczyka Franciszka, który utrzymywał ścisły kontakt z urzędnikiem Ubezpieczalni, osk. Pawluskiewiczem. Ponieważ w tym czasie doszło do ostrej scysji między personelem Ubezpieczalni, dowiedziano się, że w Ubezpieczalni dzieją się nadużycia. To dało powód do wszczęcia przeciw oskarż. Pawluskiewiczowi śledztwa. — Trudno jest stwierdzić, czy Pawluskiewicz nabywał skradzione przez Toporczyka rzeczy, stwierdzono natomiast, że wskutek braku należytej kontroli ze strony władz Ubezpieczalni, urzędnicy niektórzy dopuszczali się nadużyć.

Jeżeli idzie o poszczególne zarzuty aktu oskarżenia, to z wyniku śledztwa podkreślić należy następujące szczegóły:

W maju 1933 r. Ubezpieczalnia zakupiła w V Dywizjonie samochodowym zniszczony samochód marki „Fiat” za cenę 300 zł. Samochód ten wymagał oczywiście gruntownego remontu, przeto osk. Pawluskiewicz porozumiał się w tej sprawie z sierżantem Toporczykiem, który za wynagrodzeniem 100 zł. zgodził się wyremontować wóz. Rachunku tego oskarżony Pawluskiewicz nie przedłożył Ubezpieczalni, przedłożył natomiast inny, fikcyjny rachunek „Giełdy Samochodowej” z 18 maja 1933 r. na kwotę 166 zł, którą to Ubezpieczalnia wypłaciła do rąk Pawluskiewicza. Prok. dr. Szewczyk twierdzi w swoich wywodach, że nie było żadnego uzasadnienia transakcji z Toporczykiem pokrywać rachunkiem fikcyjnym, ponadto rachunki skonstruowane są w ten sposób, że nie dają one całkowitego pokrycia sum podjętych z kasy.

Dalszy ciąg aktu oskarżenia zarzuca osk. Pawluskiewiczowi samowolne zakupywanie opon i innych części samochodowych. — W kwietniu ub. roku np. zakupił on od Toporczyka 3 opony, które według opinii znawcy i samego Toporczyka nadawały się do jazdy zaledwie na przestrzeni kilku kilometrów. Za opony te wystawił Pawluskiewicz rachunek 66 zł., które Ubezpieczalnia pokryła. Kwota

ta osk. Pawluskiewicz podzielił się z Toporczykiem.

W maju 1934 r. Pawluskiewicz z pomocą Toporczyka zakupił motocykl dla Ubezpieczalni od niejakiego Stanisza Franciszka za cenę 225 zł., której to sumy oskarżony nie zapłacił Stanisławowi, a jak stwierdza drugi oskarżony Sapecki, Pawluskiewicz otrzymał od niego 400 zł. na zakup motocykla z przyczepką. Sumę tę Pawluskiewicz pokrył rachunkiem fikcyjnym firmy „Autodetal” i „Giełdy Samochodowej”. W czasie zeznań Pawluskiewicza przed Sądem dochodzi do częstych starć między obrońcą dr. Aschenbrennerem a prokuratorem Szewczykiem, prokurator bowiem uważa, że wszelkie poczynione przez osk. zakupy były bezprawne, gdyż w Ubezpieczalni istnieją przepisy, że aby coś zakupić, musi na to wyrazić zgodę Komisja Zakupów. Osk. Pawluskiewicz tłumaczy, że często omijało się te formalności, gdyż nie było to wygodnem nawet dla Ubezpieczalni. Na sali śmiech.

Prok. Szewczyk — rozumie się, że nie było to wygodne dla pana, a zresztą te wszystkie komisje w Ubezpieczalni, to fikcje i nieporządki. Najlepszy dowód jest ten, że często zakupił pan różne narzędzia samochodowe, bez zezwolenia Komisji, albo też, jakiś pojazd był już w użytku Ubezpieczalni od kilku miesięcy, zaś Komisja wyraziła swą zgodę na kupno dopiero w chwili zepsucia tegoż pojazdu (!).

Drugi oskarżony niej. Urbański, przyznaje, że korzystał z aut Ubezpieczalni bez zgody kierownictwa i, że nie zapłacił za benzynę w żadnym wypadku. Jak wynika z aktu oskarżenia, rozrachunku z zużycia benzyny Ubezpieczalnia nie posiada i wskutek tego braku dochodzi do kilku tysięcy litrów.

Sierż. Toporczyk zeznaje w procesie niniejszym, jako świadek oskarżenia. Był on w swoim czasie sądzony przez Sąd wojskowy i skazany został wówczas na karę więzienia przez 6 miesięcy, oraz degradację, za nadużycia w tej właśnie sprawie. Na mocy jednak dekretu marsz. Piłsudskiego zamieniono mu karę więzienia na areszt, bez degradacji. Toporczyk nie nowego nie wnosi do sprawy, a potwierdza tylko to, co zarzuca oskarżonym akt prokuratorski.

Na tem rozprawę przerwano do dnia następnego. W trybunale zasiadają s. s. o. dr. Sołcecki, dr. Stuhler i dr. Rząca. Bronią dr. Aschenbrenner, dr. Schenwetter i dr. Hell.

h. w.

S. p.
Z Wierzchlejskich
Zofia NIEWIADOMSKA
Sodalis Marianus

zaopatrzony św. Sakramentami po krótkich a ciężkich cierpieniach zasnęła w Panu dnia 26 sierpnia 1935 przeżywszy lat 55.

Pogrzeb odbędzie się 28 b. m. o godz. 9-ej rano w Iży wojew. kieleckiej, o czym zawiadamiają pogrążone w głębokim żalu
Dzieci.

Starachowice 26 sierpnia br.

gotowuje scenicznie i dekoracyjnie dyr. K. Frycz.

Sprzedaz biletów na przedstawienia w teatrze im. J. Słowackiego rozpoczyna kasę teatru dzisiaj w środę od godz. 9-ej rano.

Zamówienia na stałe miejsca premierowe przyjmuje Administracja teatru codziennie od godz. 12—1 w południe i od 7—8 wieczorem. — Opłata roczna za rezerwowanie stałego miejsca na premjery wynosi: zł. 30 od łoża, zaś zł. 20 od fotelu i krzesła.

Stowarzyszenie Drogistów członkiem Żydowskiego Komitetu Wyborczego w Krakowie.

Otrzymałmśmy następujące pismo: — W Gazecie Żydowskiej, organie Żyd. Kom. Wyborczego w Krakowie, z dnia 25 sierpnia podany jest skład żyd. komitetu wyborczego i między stowarzyszeniami żydowskimi figuruje jako członek komitetu także stowarzyszenie drogistów, za które podpisał p. R. Finder. — Stowarzyszenie drogistów w Krakowie obejmuje wszystkich drogistów, tak chrześcijan jak i żydów i prezesem jest p. Piętowski drogista w Krakowie. — Niezrozumiałem jest, że związek na którego czele stoi chrześcijanin, jest członkiem żydowskiego komitetu! Kto pozwolił panu Romanowi Finderowi występować w Żyd. Komitecie w imieniu stowarzyszenia drogistów skoro p. Finder jest w stowarzyszeniu tylko skarbnikiem. Sądymy, że przyjdą stowarzyszenia, o ile nie przeszło na judaizm, zbada tę dziwną sprawę.

Wycieczka niedzielna.

Liga Popierania Turystyki - Delegatura w Krakowie przy poparciu Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych organizuje w niedzielę dnia 1. IX. 1935 wycieczkę pociągiem popularyzacyjnym,

DO KATOWIC

na Wielki Raid Samolotowy pod hasłem Beakidy—Bałtyk. Odjazd z Krakowa o godzinie 9.00. Przyjazd do Katowic o godzinie 10.41. Odjazd z Katowic o godzinie 20.46. Przyjazd do Krakowa o godzinie 22.25.

Cena Karty Uczestnictwa wynosi 3.90 zł.

W programie: Godz. 13.30—14. Przyłot pociąga szybowcowego ze Lwowa, duży samolot ciągnie za sobą 8 szybowców nad lotniskiem, szybowce odcepiają linki i lądują każdy oddzielnie. Godz. 14.00—15.00. Przyłot zawodników biorących udział w zlocie gwiazdzistym. Godz. 15.00—16.00. Pokaz lotów szybowcowych, między innymi szkolenie w kategorii „A”, loty żaglowe, akrobacje na szybowcu. Godz. 16.00—17.00. Defilada grupowa nad Katowicami, loty na orientację, skoki ze spadochronem i zawody balonikowe. Wstęp na lotnisko od 20 groszy do 2.00 zł.

—000—

Sasim — krakowski „Al-Capone”.

Głośna sprawa bandyckich zamachów na wywiadowców policyjnych, znajdzie się już niebawem na wokandzie Sądu Przysięgłych w Krakowie. Termin rozprawy narazie nie został jeszcze wyznaczony, jednak pewne jest to, że odbędzie się ona w przyszłej kadencji Sądów Przysięgłych.

Z aktów sądowych wynika, że Sasim przed kilkoma laty napadł na konsula austriackiego w Krakowie. Sądzony wówczas, skazany został bardzo łagodnym wyrokiem, sąd przyjął bowiem, że Sasim cierpi na pewne zaburzenia umysłowe. Kolegom swoim Sasim nazywał siebie kazał Al-Capone.

Chorował on na manię wielkiego przestępcy, i manja ta właśnie wpłynęła na łagodny wówczas wymiar kary. Tym razem groźnemu bandycie grozi kara śmierci.

—00000—

Dziś i codziennie w kinie „SWIT” Straszewskiego 18.

Program Nr. 35.

Tel. 182-01.

Pierwszy wielki film sensacyjny o wysokim poziomie artystycznym.

Produkcja: Metro-Goldwyn-Mayer 1935/36.

Zamach w kasynie

wane przestępstwo XX wieku. Reżyserował czołowy realizator wytwórni Metro-Goldwyn-Mayer, Edwin L. Martin. W rolach głównych: Paul Lucas, Rosalina Russel, Donald Cook, Luoise Fazenda.

W programie doskonałe dodatki — Film — rewelacja w dziedzinie filmów ciekawych. Przynosi niezwykle frapczącą treść i silne emocje.

Przedstawienia codziennie o godz. 5, 7 i 9. W niedzielę od godziny 3-ciej popołudnia.

Ceny miejsc od 50 groszy.

REPERTUAR KINOTEATRÓW.

SWIT: „Zamach w kasynie”.

WANDA: „W wiedeńskiej kawiarence”.

APOLLO: „Caranga”.

SZTUKA: „Noc na Transatlantyku”.

UCIECHA: „Syn marnotrawny”.

SŁONKO: „Prokurator Alicja Horn”.

lotka”.

ADRIA: „Czerwona dama”. — „Poszukiwaczki złota”.

PROMIEN: „Don Juan”. — „Książę Arkadij”.

BAGATELA: „Żona w złotej klatce”. Na scenie rewja: „Czem darzą kobiety”.

— * —

WIECZÓR HUMORU I PIOSENKI W STARYM TEATRZE.

Artyści warszawscy: Władysław Walter, komik polski, znany z filmów, Stanisław Gruszczyński, pierwszy tenor opery warszawskiej, Irena Skwierczyńska, artystka warszawskich teatrów rewiowych, oraz Wawa, wystąpią w sobotę 31 bm. w Starym Teatrze z jedynym wieczorem humoru i piosenki, na którym wykonają program, obejmujący między innymi szereg przebojów nowych piosenek. krakowskiej publiczności nieznanych.

—00000—

Wycieczki zagraniczne w Krakowie.

W pierwszych dniach września b. r. przyjeżdża do Krakowa szereg większych wycieczek zagranicznych. Przedewszystkiem więc

w dniach 7—9 września bawić będzie wycieczka Towarzystwa „Les Amis de la Pologne” z Paryża z panią Rose Bailly. Wycieczka ta wiezie specjalny adres dla p. Prezydenta Mościckiego z okazji jego jubileuszu naukowego. Ponadto w pierwszych dniach września przyjeżdżą Kraków członkowie międzynarodowego Kongresu Państwowych Instytutów Meteorologicznych (Pin’ów). Z Krakowa urządzią oni wycieczkę w Pieniny i Tatry. Wreszcie wspomnieć należy o wycieczce niemieckich dygnitarzy kolejowych, która przyjedzie do Krakowa w dniu 8. września b. r.

Jak nas ze sfer kolejowych informują, ministerstwo komunikacji przywiązuje dużą wagę do odpowiedniego przyjęcia niemieckich gości. W tym celu władze kolejowe wydadzą w sali Tetmajerowskiej specjalny bankiet, licząc na kosztą jego urządzenia około 25 zł. na osobę. Ma to być przyjęcie wybitnie reprezentacyjne. Jeżeli się uwzględni, iż normalnie koszt przyjęcia jednej osoby na bankietach obliczany jest na 10—11 złotych.

Z teatru M. im. J. Słowackiego.

W niedzielę, dnia 1 września b. r. odbędzie się w teatrze im. J. Słowackiego inauguracyjne przedstawienie nowego sezonu 1935/6, na którym dana będzie niegrana na krakowskiej scenie od r. 1877 komedia Al. Fredry „Wychowanka”. Komedję tę przy-

Życie gospodarcze.

Wzrost liczby protestów wekslowych.

Miesiąc lipiec przyniósł dość znaczny wzrost liczby protestów wekslowych. Według danych G. U. S., zaprotestowano na terenie całej Polski ogółem 132.8 tys. sztuk weksli na sumę 20.2 milj. zł. wobec 129.7 tys. sztuk na sumę 18.8 milj. zł. w czerwcu br. W województwie krakowskim zaprotestowano 8.7 tys. sztuk weksli na sumę 1 milion 300 tys. zł.

Wykupiono więcej świadectw przemysł.

Ogólna liczba świadectw przemysłowych na rok podatkowy 1935. — wykupionych w okresie od listopada 1934 r. do lipca b. r. włącznie, wyniosła 632.947, z czego m. in. dla przedsiębiorstw handlowych — 402.563 i dla przedsiębiorstw przemysłowych — 204.138.

W okresie od listopada 1933 r. do lipca 1934 r. włącznie wykupiono ogółem 609.595 świadectw przemysłowych, z czego m. in. dla przedsiębiorstw handlowych — 390.485 i dla przedsiębiorstw przemysłowych — 193.271.

Dalszy spadek konsumpcji benzyny.

Postępująca demotoryzacja kraju odbija się dotkliwie na polskim przemyśle naftowym. W pierwszym półroczu bież. roku konsumpcja benzyny na rynku wewnętrznym spadła w porównaniu z odpowiednim okresem roku ubiegłego o 4.166 tonn, osiągając poziom o 30% niższy, aniżeli w pierwszym roku kryzysowym, t. j. 1931. Spadek ten, związany niewątpliwie z demotoryzacją posiada tem silniejszą wymowę, że nawet konsumpcja nafty wykazała w pierwszych sześciu miesiącach 1935 roku wzrost, nie mówiąc już o parafinie, czy asfalcie. Szczególnie ten ostatni produkt jest coraz bardziej poszukiwany, w związku z akcją budowy dróg.

Wskaźniki cen hurtowych w lipcu.

Wykazują na ogół wzrost.

Ogólny wskaźnik cen hurtowych w lipcu r. b. wyniósł 52.9, podczas gdy w czerwcu wynosił 52.6 (podstawa: rok 1928 = 100).

Poniżej podajemy wskaźniki cen hurtowych w lipcu b. r. dla poszczególnych grup specjalnych (liczba w nawiasie oznacza wskaźnik z czerwca b. r.):

Żywność i użytki — 49.1 (48.4), nabywane przez spożywców — 56.3 (55.6). **Artykuły rolne krajowe** — 43.7 (43.0), sprzedawane przez rolników — 35.6 (35.6). **Artykuły przemysłowe** — 56.6 (56.6), surowce — 53.9 (54.0), półfabrykaty — 55.1 (55.0), wyroby gotowe — 60.3 (60.6). **Surowce i półfabrykaty przemysłowe** — 54.6 (54.5), uzależnione od zagranicy — 43.0 (42.5), skartelizowane — 83.0 (83.4), pozostałe — 46.7 (46.5). **Materiały budowlane** 50.9 (50.8). **Artykuły nabywane przez rolnika** — 66.5 (66.8).

Lombard warszawski wydał pożyczek na sumę 2.434.358 złotych.

W okresie rocznym od 1-go kwietnia 1933 r. do 1-go kwietnia 1934 r. lombard miejski w Warszawie przyjął ogółem 64.092 różnych przedmiotów pod zastaw, wydając pożyczek na sumę 2.434.358 zł. 40 gr.

Największą ilość pożyczek udzielono w wysokości do 30 zł., gdyż 29.053 na sumę 579.337 zł. 40 gr.; pożyczek do 10 zł. wydano 17.014 na sumę 137.195 zł., do 50 zł. 8.329 na sumę 347.293 zł., do 100 zł. 6.183 na 463.074 zł. i t. p. Pożyczki do wysokości 50 zł. wynosiły 84.87 procent wszystkich wydanych pożyczek. Przeciętna wysokość wydanej pożyczki, w stosunku do zastawu, wahała się od 64 do 71 proc.

Eksmisje mieszkaniowe.

Problem eksmisji i bezdomnych w miastach w szczególności zaś w Krakowie, jest sprawą chyba najważniejszą, obok której jednakże z dziwną beztroską przechodzą decydujące czynniki.

Zobaczmy jak sprawa ta wygląda w cyfrach. W tej chwili w krakowskim Sądzie grodzkim, jest około 2.000 spraw mieszkaniowych. Z tych spraw połowa skończy się ugodą, reszta to jest około tysiąc „dojrzałych” do eksmisji.

Przeszło 2.000 rodzin bezrobotnych mieszka w Krakowie, nie płacąc czynszu. Gdyby więc ustawodawstwo nie chroniło bezrobotnych, gdyby „dojrzały” spory do eksmisji znalazłoby się w Krakowie jednego dnia przeszło 20 tysięcy osób bez dachu nad głową.

Od 1-go listopada zacznie znowu automa-tycznie chronić moratorium mieszkaniowe bezrobotnych. Będne koło, z którego wyjście jednak znaleźć się musi.

Przypatrzmy się jak ta sprawa wygląda, gdy spojrzymy na nią nie z platformy uczonego ekonomisty, czy prawnika. Ponad temi platformami, płynie życie, codzienne twarde życie. A życie to powiada: Właściciel domu po długich procesach, które go kosztowały dużo pieniędzy otrzymuje wreszcie eksmisję na lokatora, który szereg miesięcy mieszka za darmo. Lokator zaś jest bez pracy i niema czem płacić, zwłaszcza gdy jest obciążony liczną rodziną. Skąd ma wziąć wdowa z dwojgiem, lub trójgiem dzieci na zapłacenie czynszu, skoro otrzymuje 70 zł. emerytury, skąd ma wziąć urzędnik, którego pobory od dwóch lat obcięto o 40 proc. i wielu, wielu innych, którzy znaleźli się nie ze swej winy, lub niedbałości w krytycznej sytuacji?

Z drugiej strony właściciel realności nie ma obowiązku ani możliwości bez czynszu gościć nieplacących lokatorów.

Jakkolwiek wobec nawału spraw mieszkaniowych, które rosną w miarę pogłębiającego się kryzysu, sądy, sprawy te ze zrozumiętych powodów możliwie odwołują, jednakże dużo eksmisji dochodzi do skutku.

Komornik wyznacza termin eksmisji, zjawia się w oznaczonym terminie. Zjawia się także wezwany przez komornika magistracki komisarz dzielnicowy. Biedne graty zabiera na skład magistrat, a bezdomnych ludzi... zazwyczaj puszcza się na bruk.

Jakimi środkami rozporządza magistrat krakowski. Magistrat posiada ośm baraków rozmieszczonych na peryferiach miasta i jeden dom noclegowy na Podbrzeziu. W tych barakach i domu noclegowym z biedą zmieści się około 200 rodzin. Co robić z tymi,

których niema gdzie ulokować? Obecnie stan ten pogorszył się gdyż skutkiem katastrofy w Warszawie i zwrócenia uwagi w prasie na walące się budynki w Krakowie, magistrat przystąpił do burzenia kilku domów (przy ul. Czarnowiejskiej, na Szlaku i t. d.) skutkiem czego mieszkańcy tych burzonych ruder przetransportowano do baraków dla bezdomnych, dla eksmitowanych więc miejsca tam niema.

Niepodobna jednak, by ludzi biednych, eksmitowanych pozostawić na bruku. Najwyższy więc czas, by nasi ojcowie miasta pomyśleli nad tą tak ważną sprawą.

Kto zna stosunki, wie o tem, że setki rodzin, których ojcowie zarabiają od 100—200 zł. miesięcznie nie są w stanie opłacać drogiej czynszów nawet w mieszkaniach jedno i dwu pokojowych. Mieszkanie jednopokojowe (pokój z kuchnią) kosztuje miesięcznie od 40 zł., dwupokojowe od 70 zł. Mieszkania te są dlatego tak drogie, gdyż popyt na małe mieszkania, spowodu coraz większej biedy, jest tak duży, że tych mieszkań jest silny brak w Krakowie. Urzędnik pobierający 120—160 zł. miesięcznie nie jest w stanie opłacać czynszu od 40—60 zł. Mogłoby natomiast płacić 10—20 zł. Dla tych właśnie ludzi powinny powstać specjalne kompleksy tanich domów jak n. p. w Warszawie lub przynajmniej baraki, w których zamieszkaliby ci właśnie, którzy są dzisiaj zazwyczaj eksmitowani.

Gdyby więc nasze decydujące czynniki samorządowe przystąpiły do zbudowania takich baraków, głód małych mieszkań zostałby zaspokojony i eksmitowanoby tych nieszczęśliwych, którzy faktycznie nie mają żadnych środków na opłacenie czynszu. — Jasne jest, że emeryt, czy urzędnik o zredukowanych poborach nie może płacić wysokich dla jego kieszeni czynszów, z drugiej strony nieopłacając czynszu demoralizuje się taki lokator. Bronią go moratoria, czynszu więc nie płaci na podstawie ochrony ustawowej.

Troska więc naszych czynników samorządowych, powinno być jak najszybsze zorganizowanie pomocy dla bezdomnych dwójakiej kategorii: Dla tych, którzy nie mają żadnych środków i dla tych, których skromne środki zarobkowe nieezwalają na opłacenie wygórowanych czynszów w stosunku do zarobków za mieszkania jedno i dwutyzbowe.

Jesień już nadchodzi, za trzy miesiące zawita zima, najwyższy czas, aby pomyśleć o tej tak doniosłej społecznie sprawie. M. B.

Majątek największych przedsiębiorstw ameryk.

23 FIRMY POSIADAJĄ MAJĄTEK W ARTOŚCI 41 MILJARDÓW DOLARÓW.

Prasa nowojorska ogłasza zestawienie największych przedsiębiorstw amerykańskich, wykazujące, że 23 największe firmy posiadają majątek na ogólną sumę 41 miliardów dolarów. Lista ogłoszona przez prasę obejmuje następujące firmy (w nawiasach majątek w milionach dolarów na dz. 31 grudnia 1934 r.): Metropolitan Life Insurance Co (4.000), American Telephone and Telegraph Co (3.000), Prudential Life Insurance Co (3.000), Southern Pacific Railway (2.300), Pensylwania Railroad (2.300), New York Life Insurance Co (2.100), United States Steel Corporation (2.100), Chase National Bank (2.000), Standard Oil Of New Jersey (1.900), New York Central Railroad (1.800), Equitable Life Assurance (1.650), National City Bank Of New York (1.650), Guaranty Trust Co of New York (1.600), Consolidated Gas Co of New York (1.400), Atchinson, Topeka and Santa Fe Rwy (1.270), Cities Service Corporation (1.270), General Motors (1.270), Baltimore and Ohio

Railboard (1.215), Union Pacific Railroad (1.180), Mutual Life Insurance Co (1.160), Bank Of America (1.170), Commercial and Southern (1.120), Associated Gas and Electric Co (1.010).

Większość z tych firm wykazuje zwiększenie się wartości majątku w porównaniu ze stanem z dn. 31 grudnia 1933 r.

Rozszerzenie zakresu działania prokuratorów.

Ostatnio ukazał się w formie rozporządzenia ministra sprawiedliwości nowy Regulamin urzędowania prokuratorów sądów apelacyjnych i okręgowych. Należy nadmienić, że w okresie od r. 1929 regulamin ten jest zmieniany już po raz czarty. Ostatnio wydany regulamin wprowadza szereg postanowień nieistniejących w przepisach dotychczasowych a zmierzających do rozszerzenia zakresu działania prokuratora. Dotyczy to zarówno ilości jego pracy, jak i jego władzy.

Zwiększeniem ilości pracy jest np. postanowienie, przepisujące, co prokurator, występujący w rozprawie sądowej, winien powiedzieć w swem przemówieniu końcowem. Dotychczasowa praktyka była tego rodzaju, iż prokurator, wyłożywszy dokładnie swe stanowisko oskarżycielskie na początku rozprawy (a bezpośrednio po zamknięciu przewodu sądowego), mógł, o ile podczas rozprawy nie wyłoniły się nowe zagadnienia, zamknąć swą czynność oskarżycielską stwierdzeniem końcowem, iż popiera oskarżenie. Obecnie będzie to już niemożliwe. W końcowem przemówieniu prokurator obowiązany jest według nowego regulaminu zrekapitulować całokształt danych faktycznych oraz postanowień prawnych, mających

Sto razy lepiej smakuje choćby najskromniejsze danie Gdy się je spożywa na eleganckiej śmielowskiej porcelanie.

Konferencja kolejowa w Tallinie.

W Tallinie odbyła się 4-a zwyczajna konferencja polsko-łotewsko-estońskiego Związku Kolejowego. Przedmiotem obrad konferencji były kwestje, dotyczące bezpośredniej polsko-łotewsko-estońskiej taryfy towarowej celem dostosowania jej do aktualnych potrzeb życia gospodarczego zainteresowanych w danej komunikacji trzech państw.

Jedną z ważniejszych spraw, rozpatrywanych na konferencji była kwestja uzgodnienia postanowień taryfowych, któreby umożliwiły bezpośrednią odprawę przesyłek z Polski do Finlandji i odwrotnie w ramach bezpośredniej polsko-łotewsko-estońskiej taryfy towarowej.

— 00 —

Ceny giełdowe zboża.

Na giełdzie zbożowej i towarowej w Krakowie notowano we wtorek 27 bni. następujące ceny:

Zboża. Pszenica dworska czerw. nowa 16,00—16,25; dworska biała nowa 15,50—15,75; targowa nowa 15,25—15,50; żyto dworskie nowe 12,00—12,25; targowe nowe 11,75—12,00; owies dworski nowy 12,75—13,00; targ. nowy Rychnik 12—12,25; dworski 1, niezaduszczy. 17,75—18,25; jęczmień dworski 13—13,50; targowy nowy 11,50—11,75.

Artykuły strączkowe: Groch Wiktorja poznań. 34—36; pół wiktorja małop. 30—32; zwykły jadały 30—32; polny pastewny 26—27; polny do siewu 27—28; fasola cukr. biała (jasiek) 48—50; cukrowa biała koronowa 27—28; biała 24—25; kłokowa 26—27; długa 24—25; Wachtel 24—25; bobik do siewu 18—19; pastewny 17,50—18 wyka ciemna 32—33; szara 31—32; peluska 30—31; łubin żółty 10,50—12; do siewu 13,50—14,50; niebieski 12—12,50; do siewu 12,50—13.

Artykuły pastewne. Makuchy rzepakowe 13,50 do 14; lniane 37-38 proc. biał. i łuszc. 17,50—18; słonecz. 42-44 proc. biał. i łuszc. 18—18,75; soja sruć około 44-45 proc. biał. i łuszc. 18,00—19,00; siano słodkie nowe 6—6,50; średnie 5,00—5,50; koniczyna past. nowa 8,00—8,50; słoma długa 3,50 do 4; ziemniaki słołowe stare 4—4,50.

Nasiona. Rzekap zimowy z workiem 32,50—33,50; mak niebieski z workiem 42,00—44,00; kminek kraj. czyszczony 68—72; koniczyna pastewna czerw. atest. 140—150; biała z dom. szwedz. 70—90; surowa czerwona 120—135; tymotka bez kan. atest. 98 proc. czyst. 70—80; targowa 50—60.

Przetwory młynarskie. Mąka pszenna gat. 1A st. wym. 0-20 proc. 31,00—32,00; gat. 1B st. wym. 0-45 proc. 29,00—29,50; gat. 1D poznań. 0-60 proc. 25,50—26,50; razowa 0-95 proc. 20,00—21,00; mąka żytnia okr. Krakowskiego I gat. st. wym. 0-55 proc. 21,25—21,75; I gat. st. wym. 0-65 proc. 21,50—22,50; II gat. siltkowa po wym. 0-55 proc. 18,50 19,00; po wym. 0-65 proc. 17—17,50; razowa 0-95 proc. 16—16,50; mąka żytnia okr. Poznańskiego I gat. st. wym. 0-55 proc. 21,50—22,00; I gat. st. wym. 0-65 proc. 21,50—22; otręby żytnie stand. 8,00—8,50; pszen. śr. 8,00—8,50; pecek fabr. z workiem 22,50—23; chłopski bez worka 20—21; siekanka jęczm. fabr. z workiem 23—23,50; chłopska bez worka 21—21,50; kasza jaglana fabryczna 36 do 37; chłopska 33—34; tatarczana cała 39—40; łamana 36—37.

Tendencja utrzymana: podaż i dowozy lokalne małe.

Bziz w kinoteatrze

„WANDA”

Sw. Gertrudy L. 5.

Bezkonkurencyjny i kapitalny program humoru i wesołości. — Szampański film, pełen arcykomicznych perypetyj, przygód i słonecznego humoru.

W WIEDENSKIEJ KAWIARENCE

Najdowcipniejsza komedia muzyczna. — Szöke Szakal Ernest Verebes

W rol. gł. Kwiat aktorstwa wiedeńskiego Splot przeabawnych qui pro quo, połączone z najcudowniejszymi i przebojowymi melodjami. Ponadto w programie dodatki dźwiękowe.

Marja Sorensen

Początek seansów w dniu powszednie o g. 5, 7 i 9.10. W niedziele i święta o godz. 3 popoł.

Program Nr 46.

Ceny miejsc od 50 groszy.

Zbliża się ciężki punkt zwrotny w dziejach Ligi Narodów.

Paryż, 27. sierpnia (PAT.). Sprawozdawca genewski Havasa wypowiada następujące uwagi na temat zbliżającej się sesji: O ile jakiegokolwiek państwo, wchodzące w skład Rady Ligi, nie zażąda wcześniejszego jej zwolnienia, to 88-me kolejne posiedzenie Rady Ligi Nar. zostanie otwarte w środę 4 września. Mimo, iż sprawa konfliktu włosko - abisyńskiego dominować będzie nad obradami, to jednak porządek dzienny jest dość obszerny, obejmuje bowiem 25 różnych kwestyj. Trudno byłoby określić obecnie opinię genewską wobec zażądania abisyńskiego. W każdym razie należy zwrócić uwagę na dwa fakty, które bezsprzecznie będą miały wpływ na dalszy przebieg wypadków. Pierwszym z nich jest powszechna opinia Genewy, iż do czasu sesji rozmowy prowadzone na drodze dyplomatycznej nie dadzą żadnego wyniku. Drugie — to zapewnienie złożone przez Mussoliniego, iż Włochy wezmą udział w pracach Rady Ligi Nar. Obrady, rozpoczynające się w dniu 4 września stanowić będą — zdaniem korespondenta —

PUNKT ZWROTNY W HISTORII WYPADKÓW

i przewyższą swym znaczeniem większość dotychczasowych sesyj genewskich. Przewodnictwo obrad spoczywać będzie w rękach przedstawiciela Argentyny, posła argentyńskiego na Bernie p. Ruiz Guenazu.

Porządek dzienny obrad zgromadzenia Ligi, które rozpoczną się dnia 9 września obejmuje cały szereg zagadnień ogólnych. Konflikt włosko - abisyński nie będzie zupełnie tematem obrad zgromadzenia jakiegokolwiek przewodniczący konferencji rozbrojeniowej — Henderson zamierza skorzystać z okazji obrad genewskich i zwołać posiedzenie prezydium, to jednak w żadnym wypadku nie należy oczekiwać ożywienia „uśpionej sprawy rozbrojenia” ani wejścia jej pod obrady zgromadzenia, które zajmie się m. in. problemem uchodźców oraz spra-

wami gospodarczymi. — Podczas dyskusji złożony będzie raport komitetu ekonomicznego Ligi Nar.

PROTEST ABISYŃSKI W GRECJI.

Ateny (PAT.). Prasa dowiaduje się, że rząd abisyński przesłał do rządu greckiego protest przeciwko udzielonemu przez ten

rząd zezwolenia na przelot włoskich samolotów wojskowych nad Grecją. Rząd ateński odpowiedział, iż zezwolenie to udzielone zostało zgodnie z przepisami międzynarodowymi, gdyż Włochy nie znajdują się dzisiaj w stanie wojny przeciwko jakiegokolwiek państwu.

—000—

Anglii chodzi tylko o formę?

Paryż. (PAT.) Prasa przywiązuje wielkie znaczenie do oświadczeń Mussoliniego, złożonych przedstawicielom „Daily Mail”. Ważniejsze ustępy podane są grubym drukiem, lecz komentarze są stosunkowo nieliczne. Zdaniem „Figaro”, najważniejszym ustępem wywiadu nie jest ten, w którym Mussolini rzuca pewnego rodzaju wyzwanie angielskiej opinii publicznej, lecz ten, w którym zapowiada swój zamiar złożenia wyjaśnień w Genewie. Jest to właśnie to, pisał dziennik, czego Anglija domaga się od 6-ciu tygodni. Gabinet angielski pragnie, aby formy zostały zachowane. Gdy Włochy uzasadnią fakty przygotowywaną przez siebie „akcję poli-

tyczną”, to stan rzeczy przedstawiać się będzie inaczej, niż gdyby Włochy

RZUCIŁY SIĘ BRUTADNIE NA ABISYNJĘ, celem wydarcia jej własnej ziemi.

„Petit Parisien” pisze, że stanowisko Włoch jest już bezwzględnie określone. Rzym pragnie, aby Abisynja była otwarta dla kolonizacji włoskiej. Wiadomości nadchodzące z Londynu zdają się wskazywać, że W. Brytania przekonana obecnie o zdecydowanej woli Mussoliniego, zdaje się być bardziej skłonna do nieodwoływania się do poważniejszych sankcyj. Jednakże atmosfera jest przeladowana i sesja genewska rozpocznie się w ciężkich warunkach.

Międzynarod. federacja związków przeciw wojnie

Paryż. (PAT.) Komisja mieszana między narodowej federacji związków zawodowych i międzynarodówki socjalistycznej zebrała się wczoraj dla określenia swego stanowiska w obecnej fazie zatargu włosko-abisyńskiego. Komisja zatwierdziła rezolucję przyjętą przez obie międzynarodówki, mianowicie w sprawie ciągłego na Lidze Narodów obowiązku zapewnienia całkowitego poszanowania paktu Ligi i innych traktatów, jak również w sprawie zarządzania sankcyj przeciwko Włochom. Komisja postanowiła wystąpić z ponownym apelem do wszystkich zaprzyjaźnionych organizacji o intensyfikację ich akcji i zorganizowanie w przeddzień zebrania genewskiego masowych organizacji w ich krajach. Komisja postanowiła zwołać na sesję nadzwyczajną centralny komitet międzynarodówki związków zawodowych i zastanowienia się nad rozmaitymi propozycjami, które przedłożone zostały do

rozpatrzenia komisji. Sesja nadzwyczajna ma być zwołana na dzień 6-go września.

WŁOSKA RADA MINISTRÓW NA POLU MANEWRÓW.

Paryż (PAT.). Agencja Havasa donosi z Rzymu: Koła polityczne przywiązują wyjątkowo znaczenie do posiedzenia rady ministrów, który jutro odbędzie w Bolzano. We włoskim ministerstwie spraw zagr. w Genewie. Nie wiadomo, czy Włochy zażądają wykluczenia Abisynji z Ligi Narodów, chociaż w kołach politycznych krąży pogłoski na ten temat.

POSELSTWO BELGIJSKIE ŻAŁOBRONY.

Londyn. (PAT.) Sprawozdawca „Daily Telegraph” w Addis Abeba donosi, że tamtejsze poselstwo belgijskie zwróciło się do swego rządu z prośbą o przystanie straży wojskowej dla ochrony poselstwa.

Walki w Albanii trwają.

Białogród. (PAT.) Według wiadomości z Tirany, jeden z przywódców próby powstającej z dnia 14 sierpnia, b. kapitan Riza Tserova, który zdołał się ukryć z kilkoma towarzyszami w południowo - wschodniej Albanii, zaskoczony został wczoraj rano w pobliżu miasta Mutsa przez oddział policyjny. W starciu z policją Tserova i jeden z jego towarzyszy ponieśli śmierć.

Dlaczego Rumunia wydała hitlerowca?

Bukareszt (PAT.) Dziennik „Tempo” donosząc o wydaleniu korespondenta „Voelkscher Beobachter” Fryderyka Webera z granic Rumunii pisze: Aresztowany w Kiszyniewie korespondent niemiecki brał udział w manifestacji antysemickiej, jaka miała miejsce w tym mieście podczas kongresu stronnictwa narodowo-chrześc. Władze rumuńskie są, rzekomo, w posiadaniu dowodów, iż Weber był pośrednikiem pomiędzy Berlinem a skrajnie prawicowymi elementami w Rumunii, które wspomagał pieniężnie.

Legalizacja nowego stronnictwa w Jugosławii.

Białogród. (PAT.) Nowoutworzone stronnictwo jugosłowiańskiego zjednoczenia radykalnego, które w dniu 19 bm. złożyło swą deklarację w ministerstwie spraw wewnętrznych, otrzymało od ministra spraw zagranicznych zezwolenie na rozwijanie swej działalności na terenie całego kraju.

30 zamknięciu kroniki.

Wypłata ryczałtu dla duchowieństwa w kieleckim.

Dowiadujemy się, że zaległy od trzech miesięcy ryczałt, stanowiący uposażenie duchowieństwa w diecezji kieleckiej, został w ostatnich dniach wypłacony.

Sensacyjne zawody pływackie w Krakowie.

W ub. wtorek odbyły się w pływalni parku krakowskiego międzynarodowe zawody pływackie z udziałem zawodników węgierskich Csika, Szekelyego i innych. Zawody zakończyły się sensacyjnymi wynikami. W biegu na 100 m. styl klasycznym panów Heidrich (z Siemianowie) ustanowił nowy rekord Polski, w czasie 1:23.4, bijąc Węgra Zabrahę. W biegu na 100 m. stylem grzbietowym zwyciężył Karliczek I 1:16.8, 2) Węgier Lengwary 1:20.2, 3) Włodek (Cracovia) 1:21.2. Czas Włodka jest nowym rekordem okręgu.

Nawiększą sensacją był mecz waterpolowy, który zakończyły zawody. Kombinowana drużyna krakowsko-śląska uzyskała z Węgrami wynik 2:2 (1:1). Obie bramki dla Polaków zdobył Karliczek I z rzutów karnych. Wynik zupełnie zasłużony. Drużyna polska grała doskonale i niezwykle ambitnie. Sędziował dobrze p. Rose. Podkreślić należy, że Węgrzy są mistrzami świata w piłce wodnej. Uzyskany przez Polaków sukces jest wyczynem nienotowanym w dziejach pływactwa polskiego.

Kucharski zaatakuje rekord świata.

Jak się dowiadujemy, Kucharski, korzystając z oczekiwającego go w Warszawie pojedynku z Robinsonem, zamierza zaatakować rekord świata na dystansie 800 mtr.

Kucharski jest zdania, że tylko w walce z zawodnikiem tej miary co Robinson, zdoła on wyrubować własny swój wynik do maksimum. Kucharski zamierza przeprowadzić cały bieg pełnym gazem, nie oszczędzając się po starcie.

Rekord świata na 800 mtr. wynosi 1:49,6 sek. Najlepszy tegoroczny wynik Kucharskiego — 1:51,6 sek. Robinson uzyskał niedawno w Europie — 1:51,4 sek., jednak, jak się dowiadujemy, przed wyjazdem do Europy miał on w Ameryce wynik o 0,2 sek. lepszy.

Program dwudniowych zawodów przedstawia się następująco: środa 28 bm.: 110 mtr. płotki, 200 mtr., 800 mtr., kula, młot, tyczka, wdal, 5000 mtr. i 4×100 mtr.; czwartek 29 bm.: 400 mtr. płotki, 100 mtr., 400 m. płaski, 1.500 mtr., 3000 mtr., wżwyz, tyczka (drugi raz), oszczep, dysk i sztafeta olimpijska: 400—300—200—100 m.

Dotychczas zgłoszeni zostali: z Poznania — Biniakowski, Heljasz, Tilgner i Turczyński; ze Śląska — Sznajder, Chmiel, Hartwig i Stokłoskiński; ostatni dwa do biegu na 5 km.; ze Lwowa — Niemiec, Haspel, Moronczyk i szar (100 mtr.); z Białegostoku — Kucharski, Luckhaus i sprinter Zosiłona.

Wreszcie z Wilna — skoczek wzwyż Gieruta.

—00—

Jeszcze sprawa elektryfikacji.

Warszawa, 27. 8. (Telef.) Nierozstrzygnięta dotychczas kwestja ogłoszenia rozporządzenia wykonawczego do ustawy o popieraniu elektryfikacji kraju, ogłoszonej przed 2 laty, uniemożliwia władzom udzielenia od powiedzi na oferty elektryfikacji, złożone przez szereg grup krajowych i zagranicznych. W kołach gospodarczych, interesujących się zagadnieniem elektryfikacji Polski utrzymują, że wśród ofert, jakie złożyły grupy zagraniczne, wyrażając gotowość przystąpienia do inwestycji na podstawie przepisów nowej ustawy, znajdują się głównie oferty grup: belgijskiej, belgijsko-szwajcarskiej, szwajcarskiej oraz wpływowej grupy angielskiej. Na czoło ofert wysuwają się grupy belgijska i angielska. Należy podkreślić, że również oferty kapitałów krajowych przedstawiają się nagół interesująco. Przetrzymanie tych ofert przez 2 lata stawia obecnie pod znakiem zapytania realność niejednej z nich.

Wielki proces O. N. R.

Warszawa, 27. 8. (Tel.) Sąd okręgowy w Warszawie wyznaczył termin wielkiego procesu członków ONR, oskarżonych o wywołanie zajść na Powązkach. Podczas tych zajść zabita została jedna osoba. Na ławie oskarżonych zasiadzie 22 osób. Odpowiadają one z art. 163 i 225 k. k., przewidujących kary za przynależność do potajemnych organizacji oraz za zabójstwo. Wezwano 46 świadków.

Nowa emigracja do Brazylii.

Warszawa, 27. 8. (Telef.) Władze emigracyjne otrzymały wiadomość o uchwaleniu przez rząd brazylijski nowego kontyngentu dla wychodźstwa polskiego na rok przyszły. Cyfra określona została na 2.307 osób.

Statystyka przestępstw w Polsce

Warszawa, 27. 8. (Telef.) Główny urząd statystyczny opracował zestawienie, dotyczące niektórych przestępstw, zameldowanych policji państwowej w drugim kwartale. Zameldowano w całej Polsce 1.402 wypadki oporu władzy, 2.581 nawoływania do przestępstw, 678 świadomego puszczania w obieg fałszywych pieniędzy, 1.368 wypad-

Za dużo Polaków z dyplomem magistra praw?

Warszawa, 27. 8. (Telef.) Organizacje prawnicze rozpatrują obecnie projekt reformy nauczania na wydziałach prawnych uniwersytetów polskich. — Reforma studjów uznana została za konieczną spowodu nadprodukcji dyplomów magisterskich. Wysuwana jest koncepcja podziału studjów

prawnych na niższe i wyższe, przyczem ukończenie studjów niższych dawałoby prawo do pracy w administracji państwowej i samorządowej, a wyższe decydowałoby o dostępie do sądownictwa i adwokatury.

—0000—

Jak sprowokowano polskiego kapłana na Śląsku.

Warszawa, 27. 8. (Telef.) Z Katowic donoszą, że wśród ludności katolickiej na Śląsku wielkie wzburzenie wywołał proces, wytoczony przez tajną policję hitlerowską ks. proboszczowi Chorobie z powiatu opolskiego. Do ks. Choroby zgłosiła się pewna kobieta, wyjawiając, że ma pewne wątpliwości, czy powinna wysłać synów do obozu pracy, gdyż obawia się, że chłopcy nie będą tam mieli dostatecznej opieki moralnej i religijnej. Proboszcz, nie domyslaając się pułapki, oświadczył pozornie troskane kobiecie, że powinna postarać się o to, aby jej synowie, udając się do obozu pracy, mieli zapewnioną możność uczęszczania na nabożeństwa katolickie. Ponadto wyjaśnił, że obowiązkiem rodziców jest dbanie o to, by u młodzieży nie podrywano wiary w Boga i Kościół.

W kilka dni potem wpłynęło do policji politycznej doniesienie przeciwko ks. Chorobie, złożone przez męża owej kobiety, jak się okazało urzędnika policji kryminalnej.

Ksiądz, oskarżony o podrywanie autoritetu instytucji wychowawczych i państwa przesiedział kilka miesięcy w więzieniu tajnej policji politycznej w Opolu.

Dopiero przed kilku dniami doczekał się rozprawy przed trybunałem w Gliwicach. Skazano go na dwa miesiące więzienia, którą to karę odsiedział już zresztą przed procesem z nadwyżką, ponadto zaś na grzywnę w wysokości 5.000 marek.

Warszawa, 27. 8. (Telef.) Wykańczany obecnie statek „Batory” ma być gotów za pół roku.

ków innych oszustw. 859 podpaleń, 463 zabójstw, 440 usiłowań zabójstwa, 4.608 ciężkich uszkodzeń ciała, 289 dzieciobójstw, 507 rozbojów, 115.521 kradzieży, w tem 25.095 kradzieży mieszkaniowych, 2.192 pa serstwa oraz 6.607 wypadków oszustwa.

Półtora miliona odszkodowania za pożar.

Warszawa, 27. 8. (Telef.). W ciągu bieżącego miesiąca ma być wypłacona jedna z największych premij ubezpieczeniowych, jakie przyznały w ostatnich latach towarzystwa asekuracyjne za straty, wyrządzone przez pożar. Spowodu spalenia się wielkiej wykańczalni i farbiarni jedwabiu w Łodzi przyznana została premia 1,500.000 złotych.

PRZEWĄŻNIE POCHMURNO.

Warszawa. (PAT.) Przewidywany przebieg pogody do południa dnia 28 bm.: Przeważnie pochmurno ze skłonnością do burz lub przelotnych deszczów. Nieco chłodniej. Najpierw umiarkowane, potem słabe wiatry zmienne.

CIEŻKI WYPADEK NA LOTNISKU.

Warszawa 28. 8. (Tel.) W poniedziałek o godz. 6 wieczorem na lotnisku na Okęcu pod czas lotu ćwiczebnego szybowców spadł wraz z szybowcem z wysokości 8 metrów urzędnik P. K. O. Konrad Rotszo, lat 32. Doznał on poważnych obrażeń kręgosłupa i nerek.

KRÓL GRECKI PRAGNIE WRÓCIĆ.

Ateny. (PAT.) W wywiadzie z dziennikiem Ellinismos, były król grecki Jerzy oświadczył, iż pragnie wrócić do Grecji, by służyć narodowi greckiemu, nie powodując się żadnymi osobistymi względami. Jedyne życzeniem jego jest zgoda i pokój wewnętrzny w Grecji.

AGATA CHRISTIE

Niebezpieczny dom.

Tłumacz. z angielskiego Z. Skolimowskiej.

—ooOoo—

Przedewszystkiem zastanówmy się nad osobą dziadka, sławnego „Nicka”, którego namienność do gry zrujnowała ponoć. Czy doprawdy tak było? Oto pytanie, które sobie stawiam. Czy też może raczej ukrył on swój majątek w jakimś zakątku Niebezpiecznego Domu? Przypuszczam, że spowodowany tą myślą zapytał panny Nick czy nikt nie składał oferty na kupno jej posiadłości?

— Mój drogi Poirot, twoje przypuszczenie nie jest olśniewające i zasługuje na wzięcie pod uwagę.

Poirot mruknął:

— Spodziewałem się, że ta hipoteza trafi do twojej naiwnej i romantycznej umysłowości: „zakopany skarb”, coś za miłą perspektywą.

— Dlaczegożby nie?

— Dlatego, że często najprostsze przypuszczenia są najbliższe prawdy. Myślałem potem o ojcu panny Nick i pozwoliłem sobie na najgorsze podejrzenia pod jego adresem. Podróżował wiele, a zatem przypuścimy — powiedział sobie, — że ukradł jakiś klejnot, lub ze świątyni drogocenny kamień i mściwi kapłani ścigają go do dziś dnia. Niestety, oto jak nisko upadłem.

Na ten temat przesłały mi również inne domysły zaznaczam, że poważniejsze i więcej prawdopodobne. Może podczas którejś podróży zawarł powrotny związek małżeński? Istnieje może jakiś spadkobierca bliższy od Karola Vyse? A jednak to wszystko doprowadza do niczego, cały spadek był wart parę tysięcy funtów szterlingów?

Nie pominąłem żadnej możliwości, nawet tej oferty, którą Lazarus złożył pannie Buckley, o czym w rozmowie wspominała nam kiedyś. Czy pamiętasz propozycję kupna portretu jej dziadka? Zeszedł soboty polecieć znawcy zbadania tego płótna. Dzisiejszego ranka zawiadomiłem listownie pannę Nick o moim zamiarze. Czyżby ten obraz ostatecznie przedstawia niewielką wartość?

— Chyba nie posądzasz człowieka tak zamożnego jak Lazarus?

— Czyż on jest bogaty? Pozory niczego nie dowodzą. Stary dom handlowy, wyposażony we wspaniałe salony reprezentacyjne, może opierać się na zmurszałych podstawach, wbrew wszelkim pozorom zamożności.

Co czynić w podobnym wypadku? Trafić na cały świat, że czasy są ciężkie? Chyba nie! Kupuje się luksusowy samochód, wydaje się nieco więcej niż zwykle i to w sposób rzucający się w oczy. Kredyt jest podstawą wszystkiego. Wierząc mi, przypuszczenie co do Lazarusa posiada nad innymi tę przewagę, że fakty przemawiają za nim.

Poirot uporządkował przedmioty na stole ze zwykłą starannością. Po raz pierwszy od początku naszej rozmowy głos jego stał się poważny i rzeczowy.

— Pobudka do zbrodni! Oto, od czego

treba nam zacząć, rozważmy przeto owo zagadnienie spokojnie i z metodą: Przede wszystkim jakie pobudki zdolne są pchnąć człowieka do zamordowania bliźniego?

Odrzućmy na razie możliwość czynu szaleńca. Pozostają jeszcze następujące prawdopodobne przyczyny:

Pierwszą przynętą jest nadzieja zysku. Kto mógł wprost czy ubocznie mieć korzyść w śmierci panny Buckley? Zastanówmy się nad Karolem Vyse. To prawda, że posiadłość nie posiada zbyt wielkiej wartości, lecz Vyse może się uwolnić od ciężącego na nim podejrzenia, wybudować na terenach realności małe domki i ciągnąć z nich wcale ładne zyski. Poza tym nie jest wykluczone, że jeśli jest przywiązany do owej miejscowości, urok jej w szczególny sposób go pociąga jako wspomnienie rodzinne: uczucie to tak głęboko, bywa zakorzenione u pewnych osobników, że niekiedy doprowadza je do zbrodni. Trudno mi jednak uwierzyć, by Vyse był typem tego rodzaju.

Oprócz niego jedyną korzyść ze zgonu panny Buckley osiągnąłaby jej przyjaciółka, pani Rice, suma jednak, którąby jej przypadła, wydaje mi się zbyt drobna.

Jakież jeszcze mogłyby istnieć pobudki? Nienawiść, miłość bez wzajemności, przerozdona w nienawiść, to znaczy zbrodnia w afekcie. Wiemy od pani Croft, że Karol Vyse i Challenger, są obaj zajęci młodą dziewczyną. Ten ostatni zresztą, zdradził się swoim zachowaniem. Czyżby Karol Vyse był zdolny zamordować kuzynkę, aby tylko nie widzieć jej żona kogo innego?

— Prawdziwy melodramat, — wtęczyłem z powątpiewaniem.

— Przyznaję ci słuszność, takie rzeczy nie leżą w temperamencie brytyjskim, a jednak Anglicy nie są całkiem nieczuli na niektóre wrażenia; Karol Vyse, wydaje mi się jednym z nich, mimo niewzruszonych pozorów. Bardzo często reakcje uczuciowe bywają najgwałtowniejsze u tych osobników. Widzisz, nie przyszłoby mi na myśl podejrzewać Challenge'a, to nie leży w jego usposobieniu. Co do Karola Vyse, nie dałbym głowy za niego. A jednak wszystkie te rozważania nie doprowadzą nas do żadnego rezultatu. Również i zazdrość może być motywem zbrodni. Atoli wykluczam ją stanowczo, ponieważ zazdrość nie konieczną się zdarza na tle uczuciowym. Może być wywołana chęcią posiadania, potrzebą rządzenia, równie jak Jaga, bohatera waszego wielkiego Shakespearea.

Któż może zazdrościł pannie Nick? Jakaś kobieta? Znamy tylko panią Rice i o ile wiemy, żadne współzawodnictwo nie istnieje między niemi. Jest to jedynie luźne przypuszczenie, może jednak warto za tym pójść. Pozostaje nam jeszcze ostatni motyw strach. Czyżby panna Nick była w posiadaniu groźnej dla kogoś tajemnicy a jej niedyskrecja mogłaby zniszczyć jakieś życie? Jeśli rzeczywiście tak się rzeczy mają, to stwierdzam, że młoda dziewczyna nie zna potęgi broni, którą rozporządza; byłoby to źródło powikłań jej położenia.

— Sądziś, że to możliwe?

— Jest to tylko przypuszczenie, do którego doszedłem, pominąwszy inne możliwości.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Nowości.

Biblioteka „Młodego Technika”

tom I. POREBSKI E. Inż.: Technika w gospodarstwie domowym	zł.	2.—
„ II. HABERMANN E. Inż.: Poradnik dla młodego technika	„	1.80
„ III. ZELEK J.: Kajak szkolny, ćwiczebny, spacerowy, turystyczny	„	1.60
BOHUSZEWICZOWNA Z. J. H. Fabre: Dzieje myśli i życia	„	1.60
BOGDANOWICZ J. Dr.: Cechy biologiczne wieku dojrzewania	„	1.80
CHWISTEK L.: Granice nauki — Zarys logiki i metodologii nauk ścisłych	„	7.20
CZACHOWSKI K.: Marja Rodziewiczówna na tle swoich powieści	„	6.—
DMOCHOWSKI F.: Przekleństwo matki. — Opowiadanie	„	3.—
DORABIALSKA A.: Marja Skłodowska - Curie i Piotr Curie	„	1.80
FOLKIERSKI W.: Młeczem i Krzyżem — E. Psichari: Myśl, Sztuka, Życie	„	2.50
FRANKOWSKI J. Mgr.: Zawieranie układów przez Bank Akceptacyjny	„	—50
GOŁOGOWSKI B.: Wodociągi i kanalizacja w małych domkach i willach	„	5.—
GÓRSKI K.: Francois Mauriac. — Studium literackie	„	2.50
HALICZER J.: Słownik geograficzny. — Pochodzenie i znaczenie nazw	„	5.—
JODŁOWSKI S.: Zasady interpunkcji	„	4.80
KLISZEWICZ A. Inż.: Ku czemu zmierza dzisiejszy świat?	„	3.—
KRASICKI A.: Dziennik z kampanji rosyjskiej 1914—1916	„	6.—
KRUSZELNICKI S. Dr.: Prawo ubogich w postępowaniu sądowym	„	1.25
KUGLIN W.: Po drodze... — Poezje	„	1.—
LATINIK F. Gen.: Walka o Śląsk cieszyński w roku 1919	„	7.—
MARCINKOWSKI K. Dr.: Stefan Czarniecki w dobie potopu szwedzkiego	„	4.80
MALCZEWSKI M.: Wykłady o nowej konstytucji polskiej	„	—90
MIKES J. X. Bp.: Komunizm i nacjonalizm	„	—50
MOKRZYCKI G. Prof.: Lotnictwo — Przeszłość — Terazniejszość, Przyszłość	„	6.—
NEHRING E.: Jak racjonalnie nawozić ziemię w ogrodzie	„	1.50
— Walka ze szkodnikami w sadzie	„	1.50
OSMOLSKI W. Dr.: Teoria sprawności ruchowej	„	3.—
OSSENDOWSKI F. A.: Nauczycielka. — Powieść	„	7.—
PORADOWSKI S. B.: Instrumenty muzyczne w ilustracji	„	2.—
POZWIŃSKI A.: Pamięci Księdza Piotra Wawrzyniaka	„	—70
— Z walk o Uniwersytet w Poznaniu	„	1.—
Protokoły Mędrców Syonu!	„	1.—
RADKOWSKI T. X.: Geneza świata, życia, języka	„	—90
— Jehoszua — Historia i archeologia	„	—60
ROSPOND S. Dr.: Jugosławia (Z teki podróżnika i obserwatora)	„	7.—
SERBEŃSKA W.: Niedobita szklanka — Zbiór feljetonów	„	2.50
SKRUDLIK M. Dr.: Masoneria w Polsce	„	1.70
STRONSKI S.: Polska polityka zagraniczna	„	1.20
STRZELECKI J.: Instrukcja dla gospodarstw pstragowych	„	1.50
TRZECIAK S. X. Dr.: Ubój rytualny	„	—50
VERAX: Masoneria. Czem nie jest a czem jest	„	1.60
WOJTKOWSKI A.: Bibliografia historii Wielkopolski, 12 zeszytów	„	100.—
WYBRANOWSKI K.: Dziedzictwo. Powieść wyd. II.	„	4.—
ZBROJA F. X.: Książd Romuald. Pamiętnik	„	4.—

p o l e c a

Księgarnia Krakowska,
Kraków, ulica św. Krzyża L. 13.

Wysyłka odwrotna.

Szkoła Muzyczna Moniuszki

Kraków, Mikołajska 32.

przyjmuje wpisy od 24-go sierpnia br. — Wszystkie przedmioty. Języki obce. Zniżki w opłatach. Zniżki kolejowe.

Stenotypistka (Polka) potrzebna o d. godz. 10-12, wskazuje Admistracja „Głosu Narodu”.

Gimnastyczne sale urządziła wytwórnia: **Albin Bernecki, Kraków, ul. Łobzowska 38.** Kosztorysy na żądanie

KAWA

surową i paloną, Herbatę Celjońską, Kakao Holenderskie w najlepszych jakościach — po przystępnej cenie poleca

KAZIMIERZ BARTOSZEWSKI
KRAKÓW, ULICA FLORJAŃSKA 49

Dla klasztorów, pensjonatów, kawiarni rabat.

Wysyłki na prowincję odwrotnie.

Telefon 112-20.

Rok założenia 1911.

ZAKŁAD Art. POZŁOTNICZY

Marjana PIWOWARSKIEGO

Kraków, Florjańska 32.

Telefon 188-74. Telefon 188-74.

Przyjmuje do złocenia i malowania: ołtarze, ambony-feretrony, figury i t.d., oraz roboty salonowe, ramy, antyki, złocenie sztukaterji i t.d.

Roboty wykonuje solidnie i punktualnie.

— Dogodne warunki spłat. —

ZMIANA ADRESU
od 1-go września 1935.
UL. ŚLĄSKA 4.

Komornik
Sądu Grodzkiego
w Krakowie

Rewiru VIII.

ul. Batorego 25.

Sygnatura VIII. Km. 359/34.

Obwieszczenie o licytacji ruchomości.

Komornik Sądu Grodz. w Krakowie rew. VIII., mający kancelarię w Krakowie, ul. Batorego L. 25, na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że na wniosek wierzyciela, Józefa Bastera w dniu 3-go września 1935 r. o godz. 11.30 przedpoł. w Krakowie, Aleja Słowackiego L. 1, odbędzie się licytacyjna sprzedaż ruchomości należących do dłużników Rozalji i Daniela Rittermanów składających się z urządzenia domowego.

Ruchomości te zostały oszacowane na kwotę zł. 1.520.—.

Zajęte ruchomości oglądać można w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Kraków, dnia 23. sierpnia 1935 r.

Komornik Sądu grodzkiego rewiru VIII.

Mgr. Kazimierz Żarnecki.

Nowo-otwarty

BARLOTNICZY

Kraków, Mały Rynek 1.

poleca śniadania, obiady i kolacje na masle, po bardzo niskich cenach. Piwo Okocimskie. Bufet zimny i gorący.

Przepuklinowe Pasy

Opaski Brzuszne

Suspensorja, prostotrzymacze

Aparaty ortopedyczne

Protezy ręczne i nożne, szczudła kule itp.

Wykonuje we własnej pracowni

Narzędzia Lekarskie

oraz

uskutecznia: naprawy, ostrzenie i niklowanie

L. Knapieński Kraków

ul. Mikołajska 7. Tel. 105-05

PARCELE

na Grzegórkach

między ulicami Grzegórką i Rzeźniczą
pełnonuzbrojone

na dogodnych warunkach zaraz do sprzedania po cenach okazyjnych. Wiadomość

Kancelarja adw. Dr. Nitscha

Kraków, Rynek Gł. 44 II. p.